

Kakayahan sa Pagbasa ng mga Mag-Aaral sa Sekondarya: Isang Pagsusuri ng mga Interbensyon

Shenayen A. Del Campo

Abstract. Ang pag-aaral na ito ay isinagawa upang suriin ang mga interbensyon sa pagtuturo ng pagbasa. Layunin ng pag-aaral na ito na maunawaan ang kahalagahan ng tamang interbensyon sa pagtuturo ng pagbasa upang mapabuti ang kasanayan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Ginamit ang pamamaraang penomenolohikal na pagtatanong, kung saan isinagawa ang pakikipag-usap sa mga mag-aaral ng sekondarya upang alamin ang kanilang personal na karanasan sa pagpapalawak ng kanilang kakayahan sa pagbasa. Binigyan-diin ang kanilang mga kwento, emosyon, at perspektiba upang mahanap ang mga kahulugan at pag-unawa ukol sa kanilang kakayahan sa pagbasa. Sa resulta ng pag-aaral, lumitaw na ang mga estratehiya sa pagtuturo ng pagbasa sa mga mag-aaral ay nakatuon sa pagpapalawak ng bokabularyo, estratehiya sa pag-unawa at mga hugpong ng panitikan. Ang mga hadlang sa pagpapatupad ng mga nararapat na interbensyon sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya ay ang kawalan ng suporta, kakulangan sa panahon at prayoridad at kakulangan sa paghahanda at pagsasanay ng mga guro. Ang kabatirang pang-edukasyon ng pag-aaral na ito ay ang epektibong estratehiya at interbensyon, pangangailangan at suliranin at pamamaraan sa pagtuturo. Sa kabuuan, mahalaga ang tamang pag-aaral at pagpili ng interbensyon sa pagtuturo ng pagbasa para mapaunlad ang kakayahan ng mga mag-aaral. Dapat itong isagawa ng maingat, alinsunod sa kanilang pangangailangan at kalakaran ng pag-aaral.

KEY WORDS

1. Bokabularyo 2. estratehiya 3. interbensyon 4. hugpong ng panitikan

Date Received: October 05, 2024 — Date Reviewed: November 10, 2024 — Date Published: December 10, 2024

1. Introduction

Pagbasa ang isa sa mga pangunahing kasanayan na dapat matutuhan ng mga mag-aaral sa sekondarya. Ito ay mahalaga hindi lamang sa pag-aaral kundi pati na rin sa pang-araw-araw na buhay. Sa pamamagitan ng pagbasa, nakakakuha tayo ng impormasyon, nagkakaroon ng malalim na pang-unawa, at nagiging mas malawak ang ating kaalaman. Gayunpaman, tulad ng ipinahayag ni Austero (2002) na maraming mga mag-aaral sa sekondarya ang may kahirapan sa pagbasa. Ang ilan ay maaaring magpakita ng mababang antas ng pag-unawa sa binabasa, mabagal na pagbasa, o kawalan ng interes sa pagbabasa. Upang maunawaan ang mga salik na nagdudulot ng ganitong mga problema at mahanap ang mga nararapat na interbensyon, kailangang suriin ang iba't ibang mga kadahilanan na maaaring makaimpluwensya sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Una, ang

kakayahang magbasa ay maaaring makaapekto sa pag-unawa sa mga teksto. Ang ilang mag-aaral ay maaaring magkaroon ng mga kakulangan sa mga pangunahing kasanayan sa pagbasa tulad ng pagkilala sa mga titik at mga salita, pagsasagawa ng mga pag-uugnay at implikasyon, at pagtukoy sa mga pangunahing ideya. Ang mga mag-aaral na may ganitong mga kakulangan ay maaaring magkaroon ng kahirapan sa pagsasagawa ng mga mataas na antas ng pag-unawa. Pangalawa, ang kakayahang magbasa ay maaaring maapektuhan ng kapaligiran sa tahanan at paaralan. Ang mga mag-aaral na nasa mga kapaligirang may kahirapan sa pagbasa, tulad ng mga pamilyang may kakaunting materyal na babasahin o walang kahaandang magturo sa kanila ng mga kasanayang pagbasa, ay malamang na magkaroon ng kahirapan sa pag-unawa at pagpapaunlad ng kanilang kakayahan sa pagbasa. Bukod dito, ang mga paaralan na mayroong mga limitadong pabilidad at kagamitan para sa pagbasa ay maaaring hindi makapagbigay ng sapat na suporta upang palawakin ang mga kasanayan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Ang Estados Unidos ay may malawak na sistema ng edukasyon na may iba't ibang mga pamamaraan ng pagtasa sa pagbasa ng mga mag-aaral at pagpapatupad ng mga interbensyon. Ang mga pamantayang pang-edukasyon at pagsukat ng pagbasa ay nakabatay sa mga estado, kaya't may kaunting pagkakaiba sa buong bansa. Gayunpaman, ang mga pagsusulit sa pagbasa tulad ng National Assessment of Educational Progress (NAEP) ay ginagamit upang masukat ang pag-unlad ng pagbasa sa buong bansa. Mayroong iba't ibang mga interbensyon sa pagbasa na ginagamit sa mga paaralan sa Estados Unidos. Halimbawa, ang "phonics instruction" ay isang popular na paraan ng pagtuturo ng pagbabasa na nagbibigay-diin sa pag-aaral ng mga tunog ng mga titik. Mayroon ding mga programa tulad ng "reading recovery" na naglalayong matulungan ang mga mag-aaral na mayroong mga kahinaan sa pagbasa sa pama-

magitan ng mga session sa pagbabasa kasama ang isang guro ayon sa ideya ni Wiesner-Groff (2018). Ang pagpapatupad ng mga interbensyon sa pagbasa ay karaniwang ginagawa ng mga guro sa pamamagitan ng mga pagsasanay, pagsasagawa ng mga tiyak na gawain at mga pagsusulit sa pag-unlad ng pagbasa. Ang mga pagsusuri ng mga pagsasanay at mga pagsusulit ay maaaring gamitin upang matukoy ang mga kailangang interbensyon para sa bawat mag-aaral. Ang kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya ay isang pandaigdigang problema na kailangan malutas. Ang pagkakaroon ng mahusay na kakayahan sa pagbasa ay mahalaga hindi lamang para sa pag-unawa sa iba't ibang teksto, kundi pati na rin para sa pag-unlad ng iba't ibang mga kasanayan sa iba't ibang larangan ng edukasyon at sa pang-araw-araw na buhay ayon sa nagdaang pag-aaral ni Laldan (2008). Sa pahayag ng mananaliksik na si Razon (2012) mayroong iba't ibang mga interbensyon na maaaring isagawa upang mapabuti ang kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Ang mga mag-aaral ay dapat bigyan ng mga pagsasanay na naglalayong mapaunlad ang kanilang pag-unawa sa iba't ibang uri ng teksto. Maaaring isama ang pagsusuri sa mga kontekstong pang-kultura at pagsasanay sa paghahanap ng mga pangunahing ideya, mahalagang detalye, at mga koneksyon sa mga teksto. Maaaring magsagawa ng mga pagsasanay na nakatuon sa mga teknikal na teksto tulad ng mga textbook sa agham o matematika. Ang ganitong mga pagsasanay ay makakatulong sa paglinang ng mga pagsusuri sa malalim na pag-unawa sa mga komplikadong impormasyon. Ang mga mag-aaral ay dapat maging aktibong mambabasa. Maaaring isagawa ang mga gawain tulad ng pagbabasa sa tinig, debate, o pagbuo ng mga pagsusulit at iba pang kahalintulad na aktibidad na nagpapalawak sa kanilang kasanayan sa pagbasa. Ang pagsasanay sa pagpapaunlad ng bokabularyo ay mahalaga upang mapabuti ang kakayahan sa pag-unawa sa mga

salita at kahulugan nito. Maaaring isama ang mga pagsasanay sa paggamit ng mga salita sa iba't ibang konteksto at pagsasagawa ng mga aktibidad na nakatuon sa pagpapaunlad ng bokabularyo. Dapat bigyan ng mga mag-aaral ng sapat na impormasyon at pagtuturo sa mga estratehiya sa pagbasa tulad ng paggamit ng mga graphic organizer, pagbabasa ng pasalaysay o deskriptibong teksto, at paggamit ng mga kontekstong indikasyon para sa pag-unawa ng mga salita ito and sabi ni Pajares (2006). Ang paggamit ng mga gawain sa kooperatibong pag-aaral tulad ng talakayan, grupong pagbasa, at pagsasanay sa pagtuturo ng iba ay maaaring makatulong sa pagpapalawak ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Maaaring magtayo ng mga programa o proyekto na naglalayong palawakin ang pagkakataon ng mga mag-aaral na magbasa ng iba't ibang uri ng mga materyales tulad ng aklat, magasin, at iba pang mapagkukunan. Isa sa mga problema sa Pilipinas tungkol sa kakayahang sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya ay ang kahirapan sa pag-unawa at interpretasyon ng mga teksto. Ilan sa mga pangunahing isyu na nagdudulot ng kakulangan sa kakayahang sa pagbasa ng mga mag-aaral. Kahirapan sa access sa aklat at iba pang sanggunian: Maraming paaralan sa Pilipinas, lalo na sa mga nasa malalayong lugar, ang may kakulangan sa mga aklat at iba pang sanggunian na maaaring magamit ng mga mag-aaral para sa pagbasa at pagsasanay. Ang kakulangan sa mga kagamitang ito ay nagiging hadlang sa pagpapaunlad ng kanilang kakayahan sa pagbasa. Hindi lahat ng mga guro ay sapat na napapaghandaan o natatantya ang mga estratehiya at pamamaraan upang matugunan ang mga pangangailangan ng mga mag-aaral sa pag-unawa sa pagbasa. Ang kawalan ng tamang pagtuturo at pagsasanay sa mga guro ay nagdudulot ng hindi epektibong pagtuturo ng pagbasa sa mga mag-aaral ayon pa kay Tapadera (2000). Ang pag-unlad ng kakayahang sa pagbasa ay direktang kaugnay sa kaalaman at kahusayan sa wikang

ginagamit sa pagbasa. Sa Pilipinas, ang Ingles ang pangalawang wikang panturo, at maraming mag-aaral ang nahihirapan sa pag-unawa at pagsasalita ng wikang ito. Ito ay nagiging hadlang sa kanilang kakayahang magbasa ng mga malalim at kumplikadong teksto. Ang pagbasa ay hindi lamang tungkol sa pagbabasa ng mga salita at pangungusap. Mahalagang maunawaan ng mga mag-aaral ang mga konsepto at kaisipan na ipinapahayag sa mga teksto. Ang kakulangan sa pagsasanay sa malalim na pag-unawa at pag-iisip ay nagdudulot ng limitadong kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Ang pagbasa ay isang kasanayan na dapat maipagpatuloy at mapaunlad. Subalit, maraming mga mag-aaral ang hindi nakakapagbasa ng mga materyal maliban sa mga itinuturo sa paaralan. Ang kakulangan sa pagsasanay sa pagbasa sa labas ng paaralan ay nagdudulot ng hindi pagpapaunlad ng kanilang kakayahan sa pagbasa. Mayroong iba't ibang mga isyu o suliranin na kaugnay sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya sa Davao City o kahit saan mang bahagi ng mundo. Ang mga posibleng mga isyu na nagiging sanhi ng mga suliraning kaugnay sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya, maaaring magkaroon ng kakulangan sa mga aklat, silid-aklatan, o iba pang sanggunian ng impormasyon sa ilang mga paaralan sa Davao City, na maaaring hadlang sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Ang kawalan ng suporta mula sa mga magulang o pamilya sa pagpapalaganap ng kultura ng pagbasa sa tahanan ay maaaring magdulot ng kakulangan sa kasanayan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Maaaring magkaroon ng kakulangan sa mga estratehiya at kasanayang tinuturo sa mga mag-aaral upang mapabuti ang kanilang kakayahan sa pagbasa. Ang kakulangan sa mga guro na may sapat na kaalaman sa pagtuturo ng pagbasa ay maaaring maging isang isyu. Sa kasalukuyang panahon, ang mga teknolohikal na mga gawi tulad ng mga social media, mga video game, at iba pang mga online na

paglilibang ay maaaring magdulot ng kawalan ng interes o kawalan ng oras para sa pagbabasa. Ang pananaliksik na ito ay naglalayong maipahayag na ang pagbasa ay isang kasanayang mahalaga na dapat maipamahagi sa mga mag-aaral sa sekondarya. Sa pamamagitan ng pagsusuri sa mga salik na nakaaapekto sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral at pagpapatupad ng mga nararapat na interbensyon, maaari nating tulungan ang mga mag-aaral na mapabuti ang kanilang kakayahan sa pagbasa at maabot ang mas mataas na antas ng pag-unawa at kaalaman.

1.1. Layunin ng Pag-aaral—Ang pag-aaral na ito ay base sa phenomenological inquiry na kung saan ito ay batay sa pagsusuri at pag-unawa sa mga karanasan ng mga mag-aaral. Ito ay isang uri ng pananaliksik na nagsisilbing paraan upang unawain at maunawaan ang kahulugan at kahalagahan ng mga karanasang indibidwal. Sa kontekstong ito ng pagsasagawa ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya, ang mananaliksik ay naghahanap ng mga pangunahing katangian at kahulugan ng isang partikular na karanasan. Ginagamit ang pagmamasid, panayam, at personal na pagpapahayag ng mga indibidwal upang maunawaan ang kanilang mga karanasan mula sa kanilang sariling perspektibo. Sa pamamagitan nito ang mananaliksik ay nagsisikap na malalimang unawain ang karanasan ng mga mag-aaral at ang iba't ibang dimensyon nito, tulad ng personal na kahulugan, konteksto, at epekto sa mga indibidwal. Ito ay naglalayong lumikha ng isang mas malalim na pagkaunawa sa pagka-tao at pagka-karanasan ng mga tao, at maaaring gamit sa iba't ibang larangan tulad ng sikolohiya, edukasyon, sosyolohiya, at iba pa ito ay ayon kay Pajares (2006). Ang pagsusuri sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral at pagpapatupad ng mga nararapat na interbensyon ay mahalaga sa maraming mga paraan. Ang pagbasa ay isang pangunahing kasanayan na kailangan ng mga mag-aaral upang magtagumpay sa kanilang mga akademikong gawain at

sa buhay sa pangkalahatan. Sa pamamagitan ng pagsusuri sa kakayahan sa pagbasa, maaaring matukoy ang mga mag-aaral na may mga kahinaan o pagkukulang sa pagbasa at magawa ang mga hakbang upang mapabuti ang kanilang kasanayan. Ang pagbasa ay isang mahalagang paraan ng komunikasyon. Sa pamamagitan ng pagbasa, ang mga mag-aaral ay nakaka-access sa impormasyon, ideya, at pananaw na makakatulong sa kanilang pang-unawa sa mundo. Ang pag-aaral ng pagbasa ay nagbibigay sa kanila ng mga kasanayang kinakailangan upang malinang ang kanilang kritikal na pag-iisip at malikhaing pag-iisip. Pangunahing kasanayan na kinakailangan upang makapag-isip nang malalim at masuri ang iba't ibang sanggunian ng impormasyon. Sa mundo ngayon na puno ng mga mapanlinlang na impormasyon, mahalaga ang kakayahang makakuha ng tamang impormasyon mula sa mga mapagkakatiwalaang pinagmulan. Ang pag-aaral ng pagbasa ay nagtuturo sa mga mag-aaral kung paano malaman ang mga mapanlinlang na teknik at mapalalim ang kanilang pagsusuri sa mga teksto ito ay nabanggit nila Barberos et al. (2018). Sa mga paaralan, ang mga mag-aaral ay kinakailangang basahin at maunawaan ang iba't ibang akademikong teksto tulad ng mga libro, mga artikulo, mga pagsusulit, at iba pa. Ang pag-aaral ng pagbasa ay nagbibigay sa mga mag-aaral ng mga estratehiya at pamamaraan upang maunawaan ang mga tekstong ito, malaman ang mga pangunahing punto, makita ang mga kaugnayan, at mapalawak ang kanilang kaalaman. Ang pag-aaral ng pagbasa ay nagbubukas ng mga pinto sa personal na pag-unlad at pagpapalawak ng kaalaman. Sa pamamagitan ng pagbasa, ang mga mag-aaral ay nagkakaroon ng pagkakataon na makaranas ng iba't ibang kultura, paniniwala, pananaw, at karanasan. Ito ay nagpapalawak ng kanilang pang-unawa sa mundo at nagbibigay ng mga oportunidad para sa personal na pag-unlad at pagpapalawak ng kanilang mga interes

at kakayahan.

1.2. *Mga Katanungan sa Pananaliksik*—
Ang pag-aaral ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya at pagpapatupad ng

mga nararapat na interbensyon ay isang mahalagang larangan ng pananaliksik sa larangan ng edukasyon. Narito ang ilang mga posibleng research questions na maaaring pag-aralan:

- (1) Ano ang mga estratehiya sa pagtuturo ng pagbasa sa mga mag-aaral sa sekondarya?
- (2) Ano ang mga hadlang sa pagpapatupad ng mga nararapat na interbensyon sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya?
- (3) 3. Ano ang kabatirang pang-edukasyon na inilabas ng pag-aaral na ito?

Upang malunasan ang mga problema sa kakayahang sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya, mahalagang mabigyan ng sapat na atensyon at suporta ang mga sumusunod: Kagawaran ng Edukasyon. Ang tungkulin ng Kagawaran ng Edukasyon sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral at pagpapatupad ng mga nararapat na interbensyon ay sumasaklaw na ang Kagawaran ng Edukasyon ay responsable sa pagpapatupad ng mga pampublikong programa at polisiya na naglalayong palakasin ang kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Ito ay maaaring isagawa sa pamamagitan ng pagsasagawa ng mga seminar, pagbibigay ng mga gabay sa pagtuturo, at pagpapalaganap ng mga mabisang pamamaraan sa pagtuturo ng pagbasa. Ang Kagawaran ng Edukasyon ay dapat magkaroon ng mga mekanismo para sa pagsusuri ng mga kasanayan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Ito ay maaaring isagawa sa pamamagitan ng paggamit ng standardized tests o iba pang mga instrumento upang matukoy ang antas ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Batay sa mga resulta ng pagsusuri sa pagbasa, ang Kagawaran ng Edukasyon ay dapat magbuo ng mga nararapat na interbensyon upang matulongan ang mga mag-aaral na may kakulangan sa pagbasa. Ito ay maaaring isagawa sa pamamagitan ng pagpapalakas ng supplementaryong programa sa pagbasa, pagbibigay ng karagdagang suporta sa mga guro, o pagpapalawak ng mga pampublikong serbisyo sa pagbasa tulad ng mga silid-aklatan. Upang lubos na matulongan ang mga mag-aaral sa pag-unlad ng kani-

lang kakayahan sa pagbasa, ang Kagawaran ng Edukasyon ay maaaring magsagawa ng mga kampanya at programa upang palakasin ang papel ng mga magulang at komunidad sa pagtuturo ng pagbasa. Ito ay maaaring isagawa sa pamamagitan ng pagpapalaganap ng mga kampanya sa pagbasa sa tahanan o pag-organisa ng mga pagsasanay para sa mga magulang. Bahagi rin ng tungkulin ng Kagawaran ng Edukasyon ang regular na pagsusuri at pag-evalwasyon ng mga programa at interbensyon sa pagbasa. Ito ay makakatulong upang matiyak na epektibo ang mga ito at magkaroon ng patuloy na pagpapabuti sa mga pamamaraan at estratehiya. Punong Guro. Ang tungkulin ng punong guro sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral at pagpapatupad ng mga nararapat na interbensyon ay mahalaga sa paghubog ng pag-unlad sa pagbasa ng mga mag-aaral. Ang punong guro ay dapat magkaroon ng kakayahan na maunawaan at suriin ang kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Ito ay maaaring isagawa sa pamamagitan ng pagbibigay ng mga pagsusulit, pagsusuri sa mga gawain sa pagbasa, at pag-aaral ng mga datos sa pagganap sa pagbasa ng mga mag-aaral. Batay sa pagsusuri, ang punong guro ay dapat matukoy ang mga kahinaan at pangangailangan ng bawat mag-aaral sa pagbasa. Maaaring ito ay kahirapan sa pagkilala ng mga salita, kawalan ng pang-unawa sa mga teksto, o kakulangan sa mga estratehiya sa pagbasa. Batay sa mga natukoy na kahinaan at pangangailangan, ang punong guro ay dapat magplano ng mga interbensyon o aktibidad na tutugon sa mga ito. Ito

ay maaaring pagpapahusay ng mga estratehiya sa pagbasa, paggamit ng mga supplementary-materyales, o pagtukoy sa mga tiyak na layunin sa pagbasa para sa bawat mag-aaral. Ang punong guro ay responsable sa pagpapatupad ng mga interbensyon o estratehiya sa pagbasa sa loob ng silid-aralan. Ito ay maaaring paggabay sa mga mag-aaral sa paggamit ng tamang estratehiya sa pagbasa, pagbibigay ng feedback, o pagsasagawa ng mga aktibidad na naglalayong palakasin ang kakayahan sa pagbasa. Ang punong guro ay dapat sumusunod sa mga mag-aaral upang matukoy ang pag-unlad sa kanilang kakayahan sa pagbasa. Ito ay maaaring pagsusulit, portfolio ng mga gawain, o pagsusuri ng pagganap sa pagbasa sa mga tunay na sitwasyon. Sa pamamagitan ng mga tungkuling ito, ang punong guro ay naglalayong magbigay ng tamang gabay at suporta sa mga mag-aaral upang mapaunlad ang kanilang kakayahan sa pagbasa. Ang pag-unlad sa pagbasa ay mahalaga sa iba't ibang aspekto ng edukasyon at buhay ng mga mag-aaral, kaya't napakahalaga ang papel ng punong guro sa pagtuturo ng ganitong kasanayan. Guro. Ang guro ay responsableng mag-analisa at magtasa ng kakayahan sa pagbasa ng bawat mag-aaral. Ito ay maaaring isagawa sa pamamagitan ng pagsusuri sa kanilang pagbabasa ng mga aklat, pag-unawa sa teksto, pagtukoy sa mga pangunahing ideya, at iba pang kaugnay na gawain. Ang pagbabasa ng guro sa mga mag-aaral ay dapat maging masusing upang matukoy ang kanilang mga lakas at mga kahinaan sa pagbasa. Batay sa pagsusuri sa pagbasa ng mga mag-aaral, tungkulin ng guro na matukoy ang mga pangangailangan nila sa pagbasa. Ito ay maaaring maging pagkukulang sa mga kasanayang pang-wika, kakulangan sa teknikal na pagbabasa, o iba pang mga isyu na maaaring hadlangan ang kanilang pag-unawa sa mga teksto. Sa pamamagitan ng pagtukoy sa mga pangangailangan, maaaring makabuo ang guro ng mga plano at interbensyon na tugon sa mga ito. Matapos matukoy

ang mga pangangailangan sa pagbasa ng mga mag-aaral, tungkulin ng guro na magpatupad ng mga nararapat na interbensyon. Ito ay maaaring isama ang mga estratehiya sa pagtuturo ng pagbasa, tulad ng pagsasanay sa pag-unawa sa teksto, pagsusuri sa mga salita o pangungusap, paggamit ng mga graphic organizer, at iba pang mga aktibidad na makakatulong sa pagpapaunlad ng kanilang mga kasanayan sa pagbasa. Ang guro ay dapat maglingkod bilang gabay at tagasuporta sa mga mag-aaral habang sila ay nagsusumikap na mapaunlad ang kanilang mga kakayahan sa pagbasa. Mahalagang bahagi ng tungkuling ito ang regular na pagsusuri ng pag-unlad ng mga mag-aaral sa kanilang pagbasa. Ang guro ay dapat magmonitor at mag-evalwasyon sa mga pagbabago at pag-unlad ng mga mag-aaral sa kanilang kakayahan sa pagbasa. Ito ay maaaring isagawa sa pamamagitan ng mga pagsusulit, pag-observe ng kanilang pakikilahok sa mga aktibidad sa klase, o pagbibigay ng mga feedback sa kanilang mga gawain. Ang pagsusuri ng pag-unlad ay nagbibigay-daan sa guro na malaman kung aling mga interbensyon ang epektibo at kung aling mga aspeto ang nangangailangan pa ng dagdag na suporta. Mga Magulang. Dapat bigyan ng magulang ang kanilang mga anak ng suporta at inspirasyon upang mahalin at maunawaan ang halaga ng pagbasa. Maaaring gawin ito sa pamamagitan ng pagbabasa ng mga kuwento kasama ang mga anak, pagtuklas ng mga bagong aklat, at pagpapahayag ng kahalagahan ng pagbabasa sa pang-araw-araw na buhay. Mahalagang maglaan ng sapat na oras ang mga magulang para sa pagbabasa kasama ang kanilang mga anak. Maaaring magtakda sila ng regular na oras sa loob ng araw para sa pagbabasa, tulad ng bago matulog o sa mga weekend. Ang paglaan ng oras na ito ay nagpapakita ng pagpapahalaga sa pagbabasa at nagbibigay ng pagkakataon para sa magulang at anak na magkaugnay sa pamamagitan ng mga aklat. Ang mga magulang ay dapat maging mod-

elo ng magandang halimbawa sa pagbabasa. Dapat nilang ipakita ang pagiging aktibong mambabasa at ang kanilang pagkahumaling sa pagbasa sa harap ng kanilang mga anak. Kapag nakita ng mga bata na ang kanilang mga magulang ay nagbabasa, madalas na susundan nila ang halimbawa. Mahalagang maging malawak ang pag-access ng mga mag-aaral sa mga aklat at iba pang materyales na may kaugnayan sa pagbasa. Ang mga magulang ay maaaring pumunta sa mga pampublikong aklatan, bumili ng mga aklat, o maghanap ng mga online na mapagkukunan ng mga libro at kuwento. Dapat nilang himukin ang kanilang mga anak na mag-suri, mamili, at mag-explore ng iba't ibang uri ng aklat. Ang mga magulang ay maaaring magtakda ng malinaw at konkreto na mga layunin sa pagbasa para sa kanilang mga anak. Halimbawa, maaaring magtakda ng bilang ng mga libro na dapat basahin sa isang buwan, o mga kahilingan sa pagsusulat ng mga pag-uulat tungkol sa mga binasang aklat. Ang pagtakda ng mga layuning ito ay nagbibigay ng istruktura at patnubay sa mga mag-aaral. Kung may mga suliranin sa pagbasa ang mga mag-aaral, dapat mag-alok ng suportang pang-edukasyon ang mga magulang. Maaaring humingi ng tulong mula sa mga guro, magbasa ng mga libro o artikulo tungkol sa mga pamamaraan sa pagtuturo ng pagbasa, o sumali sa mga pagtitipon o workshop para sa mga magulang upang matutuhan ang mga paraan ng pagtuturo ng pagbasa. Sa kabuuan, ang mga magulang ay may malaking papel sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng kanilang mga anak. Sa pamamagitan ng pagbibigay ng suporta, pagiging modelo, pag-access sa mga aklat, pagtatakda ng mga layunin, at pag-alok ng suportang pang-edukasyon, maipapakita nila ang kanilang dedikasyon sa pagpapabuti ng kakayahan sa pagbasa ng kanilang mga anak. Mag-aaral. Mahalagang malaman ng mag-aaral ang mga kasalukuyang antas ng pagbasa ng mga mag-aaral sa kanilang pangkat. Ito ay maaaring isagawa sa pamamagitan ng mga

pagsusulit, pagsusuri ng kanilang mga gawa, o pakikipag-ugnayan sa mga guro at iba pang mga tagapagturo. Matapos makakuha ng datos tungkol sa mga mag-aaral, mahalagang suriin ng mag-aaral ang mga kahinaan at kahusayan nila sa pagbasa. Maaaring ito ay kasama ang pag-analisa ng kanilang teknikal na kasanayan tulad ng pagsasagawa ng wastong pagbigkas at pagbasa ng mga malalalim na salita, pati na rin ang kanilang pang-unawa sa binabasa at abilidad na mag-analyze ng teksto. Batay sa mga natuklasang kahinaan at kahusayan sa pagbasa ng mga mag-aaral, dapat piliin ng mag-aaral ang mga angkop na interbensyon. Ito ay maaaring maglakip ng pagbibigay ng karagdagang pagsasanay sa pagbasa, paggamit ng mga estratehiya tulad ng aktibong pagbabasa o pag-unawa sa konteksto ng teksto, at pagkakaroon ng iba't ibang uri ng mga teksto para sa pagsasanay. Mahalagang subaybayan ng mag-aaral ang mga epekto ng mga interbensyon na ipinatupad. Dapat nilang ma-monitor ang pag-unlad ng mga mag-aaral sa kanilang pagbasa at tukuyin kung ang mga interbensyon ay epektibo o kailangan ng mga pagbabago. Bilang bahagi ng pangkalahatang proseso ng pagtuturo, mahalagang makipag-ugnayan ang mag-aaral sa mga guro at iba pang tagapagturo upang ibahagi ang mga natuklasang impormasyon at magsagawa ng koordinasyon sa mga interbensyon. Ang malasakit sa mga mag-aaral at pagkakaroon ng malasakit sa kanilang pag-unlad ang mahalaga sa aspetong ito. Ang mga tungkuling ito ay naglalayon na matulungan ang mga mag-aaral na mapabuti ang kanilang kakayahan sa pagbasa, maunawaan ang mga teksto, at magamit ang kanilang mga kasanayan sa buong buhay nila. Upang tugunan ang mga problemang ito, mahalagang ipatupad ang mga interbensyon upang mapabuti ang kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Narito ang ilan sa mga maaaring pagbibigay linaw na posibleng interbensyon: Pagpapalakas ng mga pangunahing kasanayan sa pagbasa: Ang pag-

tuturo ng malalim at malawakang pagbasa ay mahalaga upang mapalawak ang kaalaman at pang-unawa ng mga mag-aaral. Dapat bigyan ng diin ang pagtuturo ng mga estratehiya sa pagbasa tulad ng pag-preview, pagtatanong, at pag-uugnay ng mga kaisipan. Pagsasanay sa pagbasa: Mahalagang bigyan ang mga mag-aaral ng sapat na pagkakataon upang praktisin ang kanilang mga kasanayan sa pagbasa. Maaaring isama ang pagsasagawa ng mga pagsusulit, pagbabasa ng iba't ibang materyal tulad ng nobela, tula, at mga artikulo, at pagsasagawa ng mga aktibidad sa pag-unawa sa pagbasa. Pagsasagawa ng mga tulong sa pagbasa: Ang pagkakaroon ng mga tutor o guro na magbibigay ng karagdang tulong sa pagbasa ay maaaring makatulong sa mga mag-aaral na may kahirapan sa pagbasa. Ang mga ito ay maaaring magbigay ng dagdag na paggabay at suporta upang matugunan ang mga pangangailangan ng bawat mag-aaral. Pagsasagawa ng mga programa sa pagbasa sa tahanan: Ang mga programa sa pagbasa sa tahanan ay maaaring magbigay ng mga babasahing materyal at mga gawain para sa mga mag-aaral at kanilang pamilya. Ang mga ganitong programa ay naglalayong palawakin ang mga oportunidad sa pagbasa at magbigay ng suporta sa mga mag-aaral sa kanilang tahanan. Pagsasagawa ng mga pagbabago sa kurikulum: Ang pagsasama ng mga aktibidad sa pagbasa sa iba't ibang asignatura ay maaaring maging epektibong paraan upang maimpluwensyahan ang kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Dapat bigyan ng importansya ang pagbasa bilang isang kasanayang may kahalagahan sa lahat ng larangan ng pag-aaral. Pagpapalakas ng mga paaralan sa mga kagamitang pampagtuturo: Dapat maglaan ng pondo at mga kagamitan tulad ng aklat, kompyuter, at iba pang sanggunian upang magkaroon ng sapat na mga mapagkukunan para sa pagbasa. Pagpapabuti ng mga programa ng pagsasanay ng mga guro: Dapat magkaroon ng malawakang programa ng pagsasanay para sa mga guro upang mapaun-

lad ang kanilang mga kasanayan sa pagtuturo ng pagbasa at maipatupad ang mga epektibong pamamaraan at estratehiya. Pagsusulong ng wikang Filipino: Sa pamamagitan ng pagpapalakas ng kakayahang magbasa at umunawa ng wikang Filipino, maibibigay ang pundasyon upang mapabuti ang iba pang mga kasanayan sa pagbasa. Pagsasagawa ng mga aktibidad na nagpapalakas ng malalim na pag-unawa: Dapat bigyang-diin ang pagsasanay sa malalim na pag-unawa at pag-iisip tulad ng pag-aanalisa, pagbibigay-kahulugan, at pag-uugnay ng mga konsepto. Pagsusulong ng pagbasa sa labas ng paaralan: Mahalagang mabigyan ng oras at suporta ang mga mag-aaral upang magkaroon sila ng sapat na pagkakataon na magbasa ng mga materyal na kanilang interes. Ang mga nabanggit na interbensyon ay ilan lamang sa mga posibleng hakbang upang mapabuti ang kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Ang isang komprehensibong pagtugon sa pandaigdigang problema na ito ay nangangailangan ng malawakang kooperasyon mula sa mga guro, magulang, pamahalaan, at iba pang mga institusyon ng edukasyon.

1.3. *Kahulugan ng Terminolohiya* —Amazon. Pinahihintulutan ang mga mambabasa na mag-browse, bumili, i-download at basahin ang e-books, mga pahayagan, mga magasin at iba pang mga digital media. Aspekto. Nagsasaad kung ang isang bagay ay naganap na, nagaganap o magaganap pa lamang. Blog. Ito ay naglalaman ng mga komentaryo o balita ukol sa ilang mga paksa; ang ilan naman ay ginagamit ito para gawing online diary (talaarawang nasa internet). Elektroniko. Mga bagong babasahin katulad ng mga wattpad; Gadgets. Ano mang kagamitang nakakapagpabilis sa mga Gawain ngtao. Implikasyon. Pagkakaroon ng problema sa isang bagay. Interes. Ang estado kung saan nakukuha ang atensyon ng isangindibidwal. Klu. Pagbibigay ng ideya sa mga mambabasa. Pagbasa. Pagkilala at pagkuha ng mga ideya at kaisipan sa mga sagisag na nakalim-

bag upang mabigkas nang pasalita. Ito rin ay pag-unawa sa wika ng actor sa pamamagitan ng mga nakasulat na simbulo. Phono-Visual Approach. Pagbabasang ginagamitan ng larawan. Scribd. Ay isang digital library and e-book, audiobook, and comicbook subscription service na kinabibilangan ng mahigit isang milyong pamagat. Tradisyunal. Mga lumang babasahin katulad ng mga libro, komiks, dyaryo at magasin. Wattpad. Isang online na storytelling community kung saan ang mga manunulat ay nakasusulat tulad ng mga artikulo, mga kuwento, fan fiction, at poems, alinman sa pamamagitan ng website o ang mobile application

1.4. *Rebyu ng mga Makabuluhan na Literatura at Pag-aaral—*

1.4.1. *Importansya ng Pagbasa—*Ayon kina Espejo (2005), Bernales (2001), at Desiderio et al. (2009), ang pagbabasa ay mahalagang kasangkapan sa pagkatuto, naghuhubog ng kaalaman at kaisipan ng mambabasa. Pina-payaman nito ang kakayahan ng tao sa pakikisalamuha at pakikipag-ugnayan sa lipunan. Gayunpaman, sa pananaliksik ni Villanueva (2005), mas pinagtutuunan ng pansin ng kabataan ang makabagong teknolohiya kaysa panitikang Pilipino. Sa kabila nito, binibigyang-diin nina Belvez (2002) at Aguilar et al. (2006) na ang pagbabasa—maging tradisyunal o moderno—ay nagdudulot ng kaligayahan at kasanayan sa buhay.

1.4.2. *Mga Hadlang sa Pagbasa—*Ang kawalan ng interes at motibasyon sa pagbabasa ay pangunahing hadlang sa pagkatuto (Deci Ryan, 2005). Bukod dito, ang kakulangan sa bokabularyo at kasanayan sa pagbasa ng komplikadong teksto ay nakakaapekto sa pag-unawa ng mga mag-aaral (Snow et al., 2008; McCutchen, 2011). Kailangan ang suporta mula sa guro, magulang, at pamayanan upang mapagtagumpayan ang mga balakid na ito.

1.4.3. *Estratehiya sa Pagpapalakas ng Pagbasa—*Ang paggamit ng teknolohiya, gaya ng e-book at online resources, ay nakatutulong

upang gawing mas kapana-panabik ang pagbabasa (Gokhale, 2005; Mouza, 2008). Dagdag pa rito, ang pagpapalawak ng bokabularyo at paggamit ng mga kontekstuwalisadong estratehiya ay epektibong paraan upang mapabuti ang pag-unawa sa teksto (Nagy Scott, 2000; Graves, 2006).

1.4.4. *Pagtuturo ng Pagbasa—*Ang balanced literacy approach, na binibigyang-diin ang paggamit ng phonics, komprehensyon, at fluency, ay mahalaga upang mapaunlad ang pagbasa sa mga mag-aaral (Pressley, 2006; Armbruster et al., 2003). Sa pamamagitan ng integrasyon ng mga kultural na konteksto, mas napapalapit ang mga mag-aaral sa mga akdang kaniyang binabasa, na nagdudulot ng mas mataas na interes at kritikal na pag-iisip (Guthrie Wigfield, 2000).

Ang pagbabasa ay pundasyon ng kaalaman at kritikal na pag-iisip. Sa kabila ng mga hamon, ang wastong estratehiya at suporta mula sa pamayanan ay makakatulong upang maitaguyod ang kahusayan sa pagbasa, lalo na sa mga mag-aaral sa sekondarya.

1.5. *Lenteng Teoretikal—*Ang pagsasagawa ng pag-aaral na ito ay aaral na ito ay naka-angkla sa ang pagkakaloob ng programa ng Department of Education na "Bawat Bata Bumasa" ay isang inisyatiba upang matiyak na ang lahat ng mga bata sa bansa ay magkaroon ng kakayahan sa pagbasa. Layunin nito na palawakin ang kaalaman sa pagbasa at pag-unawa ng mga bata, upang mapalakas ang kaniyang kasanayan sa komunikasyon, pagkatuto, at pagbuo ng malawak na kaalaman. Sa ilalim ng programa na ito, pinagtutuunan ng Kagawaran ng Edukasyon ang pagpapabuti ng pagtuturo sa pagbasa at pagsusulat sa mga paaralan, lalo na sa mga unang taon ng edukasyon. Naglalayon itong tiyakin na ang mga batang mag-aaral ay nagkakaroon ng sapat na kasanayan sa pagbasa bago sila magtapos ng unang antas ng kaniyang edukasyon. Sa pamamagitan ng "Bawat Bata Bumasa" program, hinahamon ng De-

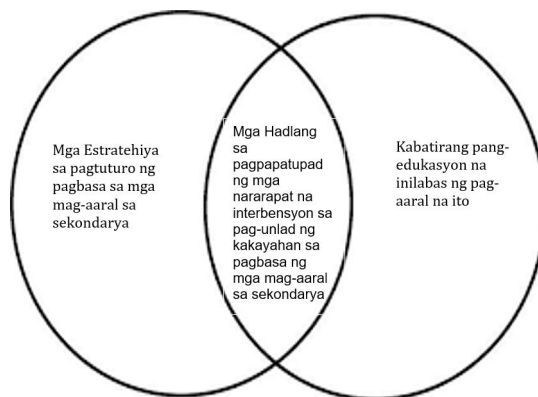

Fig. 1. Konseptwal na Balangkas ng Pag-aaral

partment of Education ang mga guro at mga magulang na maging aktibong tagapagturo at tagasuporta sa pag-unlad ng pagbasa ng mga bata. Nagbibigay rin ito ng mga pagsasanay at kagamitan sa pagtuturo ng pagbasa upang suportahan ang mga guro sa kanilang mga gawain. Ang layunin ng programa ay hindi lamang bigyan ng kasanayan sa pagbasa ang mga bata, kundi pati na rin matulungan silang magkaroon ng interes at pagmamahal sa pagbabasa. Sa pamamagitan ng pagpapahalaga sa pagbasa, umaasa ang Departamento ng Edukasyon na ang bawat bata ay magiging mahusay na mambabasa at magiging ganap na bahagi ng isang lipunang literado. Ayon sa Deped memorandum no. 173.s of 2019 na ang programang 3B's ay matulungan ang ang bawat bata na bumasa at higit sa lahat ang pinakalayunin ay bakurang

kakayahan sa pagbasa para tumibay at maging eksperto sila at hindi umaasa sa ibakahit pa sa kani- kanilang antas. Layunin din nito ang mga sumusunod: (a) Nasasanay ang lahat nang mag-aaral anuman ang antas na matutong bumasa at maunawaan ang binabasa. (b) Ialign ang priorities ng mga guro sa pagpapaunlad sa kultura ng pagbasa bilang susing hakbang sa pagsasara ng achievement gaps. (c) Patatagin ang kasanayan ng mga mag-aaral sa lahat ng asignaturang sa iba't ibang antas sa Sekondarya. (d) Nagagamit ng mga mag-aaral nang tama ang kanilang oras sa loob ng paaralan. Ipinapatupad ng Departamento ng Edukasyon ang programang ito upang lahat ng mga mag-aaral sa elementarya at sekondarya ay magtatapos na marunong bumasa, umunawa at maging isang globally competitive na mag-aaral.

2. Pamamaraan

Ang seksyon na ito ay naglalaman ng mga pamamaraan na ginamit ng mananaliksik sa pag-aaral. Ang mga pamamaraang ito ay ang mga sumusunod: disenyo ng pananaliksik, mga kalahok, instrumento ng pananaliksik, pamamaraan sa pagtitipon ng Datos, at pagsusuri sa Datos. Gumamit ang mananaliksik ng mga pamamaraan ng artificial intelligence upang i-proofread ang gawaing ito sa panahon ng paghahanda nito nang maingat. Pinahusay ng Artificial Intelligence (AI) ang kalidad, pagkakaugnay-ugnay, at katumpakan ng manuskrito. Ang pamamaraang ito ay hayagang ipinapaalam upang sumunod sa mga pamantayang etikal sa pananaliksik. Ang paggamit ng AI para sa pag-proofread ay binibigyang-diin ang pangako sa responsableng paggamit ng mga makabagong teknolohiya at kinikilala ang lumalaking papel at potensyal ng AI sa propesyonal at akademikong pagsulat.

2.1. *Pilosopikal na Pagpapalagay*—Ang Pagpapalagay Pilosopikal ay isang balangkas na ginagamit upang mangolekta, pag-aralan at bigyang-kahulugan ang data na nakolekta sa isang tiyak na larangan ng pag-aaral. Nagtatatag ito ng mga background na ginagamit para sa mga darating na konklusyon at desisyon. Tipikal na pilosopiko pagpapalagay ay may iba't-ibang uri at nagpalawig sa ibaba. Ontolohiya. Ang bahaging ito ng pananaliksik ay nauukol sa kung paano nauugnay ang isyu sa likas na katangian ng katotohanan. Ang isyu sa ontological ay tumutukoy sa likas na katangian ng katotohanan para sa kwalitatibong mananaliksik. Sa gayon, maraming mga katotohanan ang umiiral tulad ng mga katotohanan ng mananaliksik, sa mga indibidwal na sinisiyasat, at ng mga mambabasa o tagapakinig na nagbibigay-kahulugan sa pag-aaral. Sa pag-aaral na ito, gumulong ang mga mananaliksik sa mga tinig at interpretasyon ng mga kalahok sa pamamagitan ng malawak na mga panipi, mga tema na sumasalamin sa kanilang mga salita at nagbigay katibayan ng iba't ibang pananaw. Ang mga sagot ng mga kalahok sa pag-aaral. Ayon kay Creswell (2012) katotohanan ay subjective at maramihang bilang na nakikita ng mga kalahok sa pag-aaral. Ang ontologikal isyu ay tumatalakay sa katangian ng katotohanan para sa mga mananaliksik ng husay. Katotohanan ay nilikha sa pamamagitan ng mga tao na kasangkot sa sitwasyon ng pananaliksik. Samakatuwid, mayroong maraming mga katotohanan, tulad ng mga katotohanan ng mga may-akda, ang mga tao sa ilalim ng imbestigasyon at ang mga mambabasa o mambabasa na basahin ang ulat. Ayon sa Corbetta (2019), ang disenyo ng penomenologikal na pananaliksik ay isang uri ng husay ng pananaliksik kung saan ang mga panayam ay nagbibigay ng isang malalim na pamamaraan na maaaring magbigay ng malawak na kaalaman at mga paliwanag at tulong upang maunawaan ang pananaw ng paksa. Bryman (2018) ay nagtalo na subjective ang mga

malawak na personal na kuwento ay maaaring makita sa pamamagitan ng mga interbyu o harapang pag-uusap, pagtuon sa kung paano ang interviewees nakikita at naglalarawan ng iba't ibang penomena. Nagsagawa ang mga mananaliksik ng interbyu sa mga kalahok sa koleksyon ng impormasyon at tinitingnan ang impormasyon sa pamamagitan ng obserbasyon. Ang pag-iinterbyu ay tumutukoy sa oral na komunikasyon sa pagitan ng mananaliksik at ng mga kalahok na pormal o hindi nakaayos. Ang mga panayam ay isinasagawa sa isang kondak-tibo kapaligiran. Humigit-kumulang na 30 hanggang 40 minuto ng mga panayam ang nagsimula. Sa takbo ng interbyu, ang sumusunod na mga hakbang ay kinuha sa liwanag ng mga huwaran ng pagrerespeto at pamantayan. Bago idaos ang interbyu, dapat pasalamatang ng may-akda ang mga kalahok sa kasunduan. Nilinaw ko na ang impormasyong ibinigay ng mga kalahok ay nagpasiya sa di-organizado at mga tanong na halimbawa. Nakatanggap ako ng pahintulot na irekord ang interbyu mula sa mga kalahok (Talbot, 2015). Epistemolohiya. Tumutukoy ito sa kamalayan kung paano nabibigyang katwiran ang mga paghahabol sa kaalaman sa pamamagitan ng pananatiling malapit sa mga partisipante hangga't maaari sa panahon ng pag-aaral upang makakuha ng impormasyong pangunahin. Guba at Lincoln bilang binanggit ni Creswell (2019) ay nagsabi na sa pag-aakala ng epistemological, tinangka ng mga mananaliksik na bawasan ang distansya sa pagitan nila mula sa mga kalahok. Aksyolohiya. Ang palagay na ito ay tumutukoy sa papel ng mga halaga sa pananaliksik. Hindi tinatabangan ni Creswell (2012) na ang papel ng mga halaga sa isang pag-aaral ay makabuluhan. Ipinapahiwatig ng axiology na bukas na tinalakay ng mananaliksik ang mga halaga na humuhubog sa salaysay at may kasamang interpretasyon mula sa tugon ng mga kalahok tungkol sa mga interbensyon o estratehiya sa pagtuturo ng pagbasa sa mga mag-aaral sa sekondarya. Ang aksyolohiyang

pag-aaral na ito ay sa pamamagitan ng pagtataas ng dignidad at halaga ng bawat detalye ng impormasyon na nakukuha mula sa mga kalahok. Nauunawaan ng mga mananaliksik ang personal at halaga - puno ng likas na impormasyon na natipon mula sa pag-aaral. Kaya't pinanatili ng mananaliksik ang merito ng mga sagot ng mga kalahok at maingat na isinalin ang mga sagot sa ilaw ng personal na interpretasyon ng mga kalahok Retorika. Nangangahulugang tatangi sa kung ano ang katotohanan sa pamamagitan ng mga mata ng mga kalahok ng pananaliksik. Ito ay mahalaga sapagkat nangangahulugan ito na iuulat talaga ito ng mananaliksik sa kung ano ang naobserbahan at narinig mula sa mga kalahok. Sa pag-aaral na ito, gumamit ang mananaliksik ng mga personal na tinig at termino tulad ng, kredensyal, kakayahang ilipat, pagiging maaasahan, at komportable sa halip na panloob at panlabas na bisa at pagiging aktibo.

2.2. *Kwalitatibong Palagay*—Ang pag-aaral na ito ay nakatuon kwalitatibong pananaliksik na ito ay penomenolohikal kaya ipinapalalagay ko bilang mananaliksik mula sa mga karanasan ng isang indibidwal na maaring magiging totoo o kapanipaniwala. Ang paggamit nito ay upang malaman ang Importansya ng paniniwala at theorya sa pananaliksik. Ang mananaliksik ay gumagamit ng pamaraan upang matukoy ang kaalaman ng bawat partisipante, ito ay ang Phenomenolohikal ng pananaliksik. Ayon kay Creswell (2007), isang diskarte sa pananaliksik na nakatuon sa pagkakapareho ng isang nabuhay na karanasan sa loob ng isang partikular na pangkat. Ang pangunahing layunin ng diskarte ay dumating sa isang paglalarawan ng kalikasan ng partikular na pangyayari bagaman ang phenomenolohikal ay Mga pagtatangka upang kolektahin ang pinakasimpleng, hindi nabitiw na impormasyon at sa ilang mga bersyon ng pamamaraan, ang may-akda ay gumagamit ng bracketing upang maitala ang mga personal na karanasan sa paksa upang pahintulutan siyang maibukod mula sa

systema. Ang kwalitatibong pananaliksik na ito ay penomenolohikal kaya ipinapalalagay ko bilang mananaliksik na: Una ang mga kalahok ay tutugon sa mga tanong na may katapatan at sa marangal na paraan. Pangalawa, ang mga inklusyon na krayterya ay angkop kaya sa mga kalahok na nakararanas ng parehong penomena sa pagtuturo sa panahon ng pandemya. Pangatlo, ang mga kalahok ay may taos-pusong interes sa paglahok sa aking pag-aaral at walang halong personal na motibo o interes.

2.3. *Disenyo ng Pananaliksik*—Ang disenyo sa pananaliksik ay ang pangkalahatang estratehiya na pinipili ng mananaliksik sa maayos at lohikal na paraan, nabibigay tugon sa mga tanong na sino, ano, kailan, saan at paano. Ang penomenolohiya ay ang napili sa pag-aaral na ito upang mangolekta ng datos. Nakasulat rin dito ang hakbang-hakbang na plano at proseso sa pagkuha ng mga datos. Ito ay eksakto at tiyak ang pagtatag gaya ng mga nasa talatanungan na ginagamit sa pagsisiyasat o pakikipanayam. Ang seksyon ng disenyo ng pananaliksik at pamamaraan ng paunang aplikasyon ng pagsusuri ay humihiling sa mga koponan sa pag-aaral na ilarawan ang pangkalahatang layunin. Ang layunin ng kanilang pag-aaral pati na rin magbigay ng isang maikling pangkalahatang ideya ng mga pamamaraan ng pag-aaral. Kung ang pag-aaral ay magsasangkot ng mga klinikal na pamamagitan sa paksa, ang mga koponan sa pag-aaral ay dapat ilarawan ang mga kahalili sa pakikilahok at kung anong mga pamamaraan ng pag-aaral ang ginagawa para sa mga layunin ng pagsasaliksik lamang. Sa pananaliksik na ito gumamit ng mga partisipante ang mananaliksik upang mas malaman ang mga estratehiya sa pagtuturo ng pagbasa sa mga mag-aaral sa sekondarya. Gumawa ang mananaliksik ng mas magandang ideya upang masolusyonan ang mga katanungan penomenolohikal ng mananaliksik. Ang pag-aaral na ito gumagamit ang mananaliksik ng survey o paglalarawan panunuri dahil inilalarawan rito ang kinalabasan

ng pag-aaral sa pamamagitan ng talatanungan. Upang maisakatuparan ang pananaliksik na ito, ang mananaliksik ay gumawa muna ng talatanungan. Pagkatapos malikom ang mga talatanungan ito ay iwinasto at matiyagang sinuri ng mananaliksik sa pamamagitan ng talahanayan. Upang lalong maging malinaw ang kinalabasan ng pag-aaral ay gumamit ang mga mananaliksik ng pormulang makakatulong sa lubos na ikakauwawa ng bawat talahanayan.

Mga kalahok ng Pananaliksik

Ang mga piniling maging partisipante para sa pag-aaral na ito ay sampung gurong tagapag-ugnay sa pagbasa ng mga paaralang pampublikong sa sekondarya sa Distrito ng Governor Generoso-North District, Davao Oriental, na kasalukuyang nagtuturo akademikong taong 2023-2024. Dahil ang pananaliksik na ito ay isang penomenolohiya, kinakailangan lang dapat ng mga partisipanteng nakaranas sa naturang suliranin ng pananaliksik na ito. Ang mananaliksik ay kumuha ng sampung (10) partisipante na silang magiging susi upang maisagawa ng matagumpay ang pananaliksik, at upang hindi maging bias ang pagpili ng mga partisipante, napagdesisyonan ng mananaliksik na lima na lalaki ang kukunin upang maging partisipante ng pananaliksik na ito, at lima rin sa babae na mga guro sa pampubliko na paaralan mula sa distrito ng Governor Generoso North District, Davao Oriental. Sa pagpili ng partisipante ang bawat pangalan na nalikom ng mga mananaliksik ay nilagyan ng katumbas na numerong para sa isang pangalan lang talaga, gumupit ng mga numerong kasindami ng mga pangalang nalikom, shi-nuffle, at bumunot ng limang pangalan mula sa babae at limang rin mula sa lalaki. Iniba ang pagtatala at paglalagay ng katumbas na numero para sa pangalan ng mga lalaki sa mga babae, maging sa pagbunot ng mga maaaring partisipante upang maging maayos ang proseso nito. Ang purposive sampling ay isang non-probability sampling na pamamaraan. Nangyayari ito kapag ang mga el-

ementong napili para sa sample ay pinili ayon sa paghatol ng mananaliksik batay na rin sa mga tiyak na kategorya, pamantayan at katangian. Ang mga mananaliksik ay madalas na naniniwala na maaari silang makakuha ng isang kinatawan sa pamamagitan ng paggamit ng isang mahusay na paghuhusga ayon sa mga tanggap nang mga simulain (Patton, 2015).

2.4. Etikal na Konsiderasyon ng pag-aaral—Pangunahing pakay sa aking pag-aaral ay ang kakayahan sa pagbasa: isang pagsusuri ng mga interbensyon, kaya nararapat lamang na unahin at isaalang-alang ang kanilang seguridad at kapakanan upang hindi mawala ang kanilang pagtitiwala sa akin. Ang mga etikal na pamantayan sa pagsagawa ng pag-aaral na ito ay ang mga sumusunod: respeto sa mga tao, benepisyong at katarungan. Bilang mananaliksik ako ay sumasang-ayon sa sinabi ni Graciano (2010) na napakahalag para sa isang pag-aaral na maipakita ng isang tagapagsiyasat ang pagsaalang-alang sa paniniwalang moral at etikal. Isinasaalang-alang ang nararapat para sa mga kalahok nang sa gayon ay hindi makaapak o makasira ng dignidad ang aking ginawang pananaliksik sa kanila bilang mag-aaral. Inalam ko ang kanilang mga hindi dapat gawin at inunawa ang kanilang gustong mangyari na pabor sa kanila bilang aking mga kalahok. Ang respeto ay nagsasaad na ang mga kalahok ng pananaliksik ay dapat na tratuhin bilang nagsasariling kalahok. Ibig sabihin sila ay malaya, may kakayahang pangalagaan ang sarili, bigyan ng sapat na impormasyon at may kakayahang gumawa ng pasya. Ang prinsipyong ito ang siyang batayan sa informed consent (Creswell, 2007). Sa pag-aaral na ito, ako ay gumawa ng liham pahintulot (informed consent) para sa mga kalahok upang pormal na maitala ang layunin ng aking pag-aaral. Ito ay naglalaman ng mga paliwanag at nagbibigay ng buong impormasyon at proseso ng aking pag-aaral, na nagtataglay ng mga posibleng panganib at desisyun para sa kanilang sarili kung sila ay sasali

o hindi. Kasali sa pahintulot ang karapatan ng mga kalahok na tumigil sa pagsali sa pag-aaral, ang pokus ng pag-aaral at ang mga gawaing isinagawa, mga pahayag tungkol sa pagiging kumpidensyal at ang lagda ng mananaliksik at ng kalahok. Tinitiyak ko rin na ang mga kalahok ay boluntaryong sasali at hindi napilitan lamang. Ang pangalawang prinsipyo ay ang beneficence na tumutukoy sa pagpapahalaga sa mga kalahok, masiguro ang kanilang buong katauhan, limitahan ang posibleng benepisyo ng pag-aaral at limitahan ang posibleng kapahamakan sa pagitan ng mananaliksik at ng kalahok. Upang makamit ang beneficence sa aking pananaliksik, sinunod ko ang pangalawang prinsipyo na siyang daan upang maiwasan ang panganib at maging pantay ang lahat. Ang benepisyo ng pag-aaral na ito ay naghahangad na makatulong sa mga guro hinggil sa kanilang mga karanasan sa pagtuturo ng pagbasa. Ito ay makapagbibigay ng solusyon at tulong sa kanila ukol sa kanilang mga hinanaing mula sa nasabing pananaliksik at mga karanasan maaaring makuha mula sa partisipasyon o sa pagkakataong makagawa ng mabuti sa komunidad o makatanggap ng pagpapahalaga sa iba (Creswell, 2007). Sa pananaliksik na ito ang mga kalahok ay may mahalagang tungkulin sa pananaliksik dahil sila ang sentro sa pagtuturo upang mapaunlad ang kakayahang ng mga mag-aaral sa pagbasa. Sa pamamagitan nito natugunan ng mga mag-aaral ang kanilang mga pangangailangan at napadali ang kanilang pagkatuto. Tinitiyak ko rin na ang resulta ng pag-aaral na ito ay magiging positibo at magbibigay benepisyo sa mga mag-aaral sa kanilang pag-aaral. Ang panghuling prinsipyo ay katarungan na kung saan ay ipinaalam ko sa mga kalahok ang kinalabasan ng aking pag-aaral upang sila rin ay maging bahagi at magkaroon ng kaalaman mula sa mga nakalap na mga datos na may kaugnayan sa kanilang sariling pananaw. Lahat ng pag-uuri at pagpili ng mga kalahok sa kabila ng kanilang lahi, kasarian, edad, at iba pa ay pantay-pantay. Ang pagkaka-

roon ng posibleng kapahamakan at benepisyo sa pag-aaral at ang mga kalahok ay nararapat na isali sa mga dahilan na may kinalaman sa mga katanungan ng pag-aaral at mga palagay (Cruz, 2017). Gaya ng naimungkahi, tinitiyak kong ang mga kalahok ng pag-aaral na ito ay pinili nang maayos, Sa kwalitatibong pag-aaral, ang karapatan ng mga kalahok ay malaya mula sa hindi kanais-nais na paglalathala at pagsisiwalat. Lahat ng datos na nakalap sa pag-aaral ay nanatiling pribado at kumpidensyal hanggang sa katapuhan. Ito ay nangangailangan ng makatwirang alokasyon dala ng panganib at mga benepisyo bilang resulta ng pananaliksik. Ito ay napakahalaga upang kilalanin ang mga kontribusyon ng mga kalahok bilang pangunahing hanguan ng mga datos ukol sa pag-aaral.

2.5. Paglikom ng mga Datos—Sa kwalitatibong pananaliksik, hindi na kinakailangang makuha ang mga datos mula sa lahat ng mga tao sa komunidad. Naging batayan ko ang limang sistematikong hakbang sa paglikom ng mga datos na iminungkahi ni Creswell (2012). Unang-una, ang pagkuha ng pahintulot mula sa mga awtoridad na maaaring kasangkot sa pag-aaral. Ito ay bahagi ng etikal na proseso at dapat kong isaalang-alang at sundin bilang mananaliksik. Pangalawa, ang pagpili ng mga kalahok sa pananaliksik, Ang mga kalahok ay pinili batay sa hinihingi ng pag-aaral ay kinakailangan upang maisagawa ang pag-aaral sa kanilang paaralan, ang pagpili ng mga kalahok sa pananaliksik. Pagkatapos nito, personal akong nakipagugnayan sa mga kalahok kasabay ng pagbibigay ng pormal na liham-pahintulot bilang pagpapatid na bahagi sila ng pananaliksik. Gayundin, nagbigay ako ng liham sa punongguro ng mga kalahok na kasali sa aking pananaliksik. Sila ay may kusang-loob na nagdesisyon kung nais nilang maging bahagi ng pananaliksik. Kasama sa hakbang na ito ang oryentasyon bilang pagtalaga ng takdang oras at lugar kung saan isinagawa ang panayam. Sa pagkuha ng datos sa mga partisipante kailangan ang mag-aaral

sa pananaliksik na ito ay sumunod sa health protocol, inter-agency task force (IATF) and alituntunin ng Kagawaran ng Edukasyon, Kaya ang paglikom sa datos ay gagamitin ng mananaliksik ay ang Google meet para sa interbyu ng mga partisipante, at recorder para sa kwalitatibong pananaliksik, Google form para sa hindi makasali sa virtual interview, ang IDI ginagamit at ang FGD. Pangatlo, sa yugtong ito ay ipinabatid ko sa mga kalahok na ang nagiging panayam ay itinala at kailangang-i transcribe. Ipinangako ko sa mga kalahok na pangalagaan ko ang kanilang pagkakakilanlan sa pamamagitan ng paggamit ng mga alyas o ibang katawagan at ang kabuuan ng mga impormasyon at gamitin lamang para sa pananaliksik. Ipinaliwanag ko rin sa kanila ang paraan ng pagdokumento ng kanilang mga tugon na gamit ang cell-phone recording, pagkatapos ay isinalin ito sa usapang paraan upang patunayan ang kaangukapan at kabisaan ng resulta. Pagkatapos isagawa ang pinalalim na panayam at nakuha ang mga datos mula sa kasagutan ng aking kalahok, isinalin ko ang kanilang mga kasagutan sa paraang verbatim. Humingi ako ng tulong mula sa aking tagapayo at sa mga eksperto upang maiwasto ang mga tema. Sa huling hakbang, isinaalangalang ko ang etikal na mga simulain habang nagsagawa ng pag-aaral. Ang pagiging sensitibo ng mananaliksik sa hamon ng pagsunod ng sistematikong paraan ay isang mabuting simulain sa pagkakaroon ng isang organisadong pag-aaral. Ang hakbang na ito ay ayon sa ideya ni Patton (2015), na ang mga kalahok ng kwalitatibong pananaliksik ay dapat alam nang husto ang kanilang partisipasyon sa pangkalahatang talakayan.

2.6. *Pagsusuri ng mga Datos*—Ayon kay Saldaa (2009), ang kwalitatibong pag-aanalisa ng mga datos ay nangangailangan ng malawak na proseso batay sa pilosopikal na interpretasyon. Nabanggit sa disenyo ng pananaliksik na ang kwalitatibong pag-aaral na ito ay gumagamit ng mga pangungusap at talata sa pag-

susuri ng mga datos na kaiba sa kwantitatibong pag-aaral. Ang pagsusuri ng datos sa pag-aaral ay nagsasangkot ng pagbubuod ng masa ng data na nakolekta at paglalahad ng mga resulta sa isang paraan na nakikipag-usap sa mga pinakamahalagang tampok (Hancock et al., 2007). Naikolekta ang mga impormasyon na nakalap sa pamamagitan ng pakikipanayam sa mga partisipante na naayon sa isyu o problema sa pag-aaral ng mga mananaliksik na tungkol sa motibasyon sa pagtuturo sa panahon ng pandemya: kuro-kuro ng mga guro. Ang mga kalahok na nakapanayam ay iniincode ang bawat salita na kanilang binibigkas at isinusulat ang bawat salita na na-iincode sa recorder, pagkatapos makakuha ng walong kalahok na nagbibigay impormasyon ay Inaalam ang mga salita na binibigkas nila kung magkaparepareho ba ang kanilang mga naging karanasan. Sa pakikipanayam sa mga kalahok, maraming mga impormasyon ang nakalap sa pag-iincode at pagtatanong ukol sa kanilang mga naging karanasan. Sa sampung kalahok gumamit ang mga mananaliksik ng (IDI) o In-depth interview o ang malalim na pakikipanayam sa kanila, kung saan humingi ng pahintulot ang mananaliksik na galing sa Punong guro maari nang makikipagpanayam sa mga partisipante sa pamamagitan ng google meet sa kanilang malayang oras. Nagtanongtanong sila upang makakuha ng mga importanting impormasyon para sa pananaliksik na ginawa. Sinusuri rin ang kanilang sitwasyon at binibigyang pansin ang mga kanilang naransan dahil lahat ng kanilang binibigay na impormasyon ay naayon sa pananaliksik.

2.7. *Analitikal na Balangkas*—Ang paulit-ulit na pagtatanong ay naglalayong berepikahin ang mahahalagang konsepto at kasagutan na nagamit bilang pagtukoy sa kawastuhan ng mga nakuhang resulta ayon kina Lincoln at Guba (1985). Sa aking pananaliksik, ang paulit-ulit na pagtatanong ay isang batayan sa pagkuha ng mahahalagang result ana may kaugnayan

sa aking pananaliksik at sa pamamagitan din nito tinanggal ko ang mga kasagutan na hindi angkop sa aking pag-aaral. Ang member checking ay isang pamamaraan upang matiyak ang credibility at upang mas higit na masuri ang buod ng proseso ng pag-intindi sa mga datos pati na rin ang mga resulta (Lincoln Guba, 1985). Sa aking pananaliksik, pagkatapos kong nakuha ang lahat ng datos at naisalin ang mga ito, tiniyak ko rin na nabigyan ng pagkakataon ang mga kalahok na pag-aralan kung tama ang impormasyon naibigay at upang masiguro ang kredibilidad ng resulta ng pananaliksik. Sa pamamagitan din nito, nasiyasat at naberipika ang katumpakan ng kanilang mga pahayag. Ang tiwala ay isang mahalagang aspeto ng kredibilidad sa pag-aaral. Ang transferability ay maipapakita na ang mga natuklasan ay naangkop sa iba pang mga konteksto. Ang pagbibigay-diin sa karagdagang impormasyon ay mahalaga sa pagsasagawa at paglilipat ng datos na magagamit sa iba pang mga kaugnayan na pananaliksik. (Creswell, 2013). Upang tugunan ang transferability sa pag-aaral na ito, isinama ko sa apendiks ang ilan sa mga dokumento sa paganalisa ng datos. Ito ay nagkaloob sa ibang mga mananaliksik ng posibilidad upang ilipat ang mga konklusyon o rekomendasyon bilang mga batayan para sa karagdagang pag-aaral. Ang dependability ay pagtatala sa mga kalida ng mga pinagsamang proseso sa pangangalap ng datos, pagsusuri ng mga datos at phenomenal na pagpapaliwanag (Creswell, 2013). Binigyan-diin nina Lincoln at Guba (1985) ang kalapitan ng credibility at dependability. Ayon sa kanila, ang demonstrasyon ng credibility ay nagbibigay ng kahalagahan sa paniniguro ng dependability. Ito ay makakamit sa pamamagitan ng “overlapping methods”, kagaya ng

pinalalim na panayam. Sa aking pananaliksik, binigyang-halaga ko ang dependability sa pamamagitan ng paglalahad sa lahat ng detalye sa prosesong aking ginawa upang mas higit na maintindihan ng susunod pang mananaliksik na magsasagawa ng pag-aaral na may kaugnayan sa aking pananaliksik. Akin ding ginamit ang “overlapping method” kagaya ng pagsasagawa ng iba’t ibang pamamaraan sa pangangalap ng datos tulad ng pinalalim na panayam gamit ang interview guide question at pagsasagawa ng trayanggulasyon sa mga datos. Panghuli, ang confirmability ay tinatawag ding auditability. Ito ay isang sukatan kung gaano tumutukoy sa antas ng neutralidad o ang lawak kung saan ang mga resulta ng pag-aaral ay inihugis ng mga kalahok at walang pagkiling, motibo at interes. (Cohen Crabtree, 2008) Ang confirmability ay isang sukatan kung gaano kabuti ang resulta ng pananaliksik. Ang detalyadong paglalahad sa mgaik na suportado ng mga datos na nakalap (Lincoln Guba, 1985). prosesong ginawa ay nagbibigay ng mas malinaw na pagkakaintindi kung paano nakalap ang mga datos sa aking pananaliksik. Ang pinakamahirap sa proseso ng confirmability ay ang tinatawag na audit trail, ito ay nagpapahintulot sa mga mambabasa na malaman ang pagkasunod-sunod na proseso na ginawa sa pananaliksik at ito ay ayon kina Guba at Lincoln (1985). Sa aking pag-aaral, tiniyak kong nakuha, naligpit nang maayos at ligtas ang mga datos na aking nakalap. Dagdag pa, sa panahon ng pangangailangan tinitiyak kong madali itong makita at maiwasto ng mga tagasuri ng aking tesis at ng aking tagapayo. Ang bawat interpretasyon at konklusyon ng pananaliksik ay malinaw kong nailatag upang maisaalang-alang ito ng mga kinauukulan.

2.8. *Pagtitiwala sa Kawastuhan ng Pag-aaral*—Sa kwalitatibong pananaliksik, upang matugunan ang kredibilidad ng pag-aaral,

ang pagtitiyak sa kawastuhan ay aking pinahala-gahan. Para sa mga dalubhasa na sina Lincoln at Guba (1985), ang pagtitiwala sa kawastuhan ay

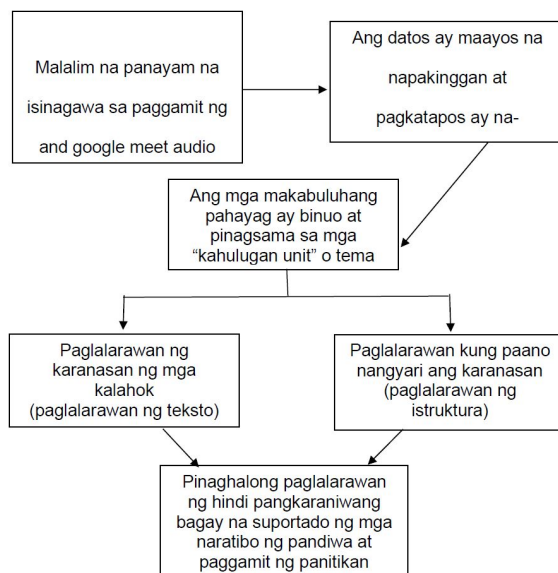

Fig. 2. Pagsusuring Balangkas

kinabibilangan ng apat na pamantayang nangan-gailangang Upang maitaguyod ang pagiging ma-pagkakatiwalaan ng pag-aaral, sinubaybayan ng mga mananaliksik ang apat na bahagi nito. Ito ay ang mga sumusunod: Kredibilidad, Pagkakasiguro, Paglipat, at pagiging maaasahan. Upang maitaguyod ang kredibilidad ng kanilang pag-aaral, sinisigurado nila na mahigpit at maayos na naobserbahan sa panahon ng pagkolekta ng datos lalo na panahon ng pakikipanayam, kung saan iniwasan rin ang pagguhit ng konklusyon mula sa panayam ngunit batay sa lahat ng datos na katotohanan direkta sa mga kalahok. Nakita ng mananaliksik ito na walang kaugnay na datos na ibinukod at walang kaugnay na datos na kasama. Dinala rin nila ang ilan sa kanilang kasamahan upang may magtala sa kanila sa panahon ng panayam. Pagkumpirma, upang matugunan ang pagiging matiyak ng kanilang pag-aaral, inilagay rin ang mga nakuha naming opinion mula sa kanilang partisipante na may kaugnay sa motibasyon sa pagtuturo

sa panahon ng pandemya: kuro-kuro ng mga guro. Ang paggamit na pagrekord, pagkuha ng tala at mga pahayagan sa pakikipanayam ay isang paraan upang matiyak ang pagiging maaasahan. Upang matugunan ang paglipat, inilarawan nang detalyado ang konteksto ng pananaliksik at pagpapalagay na nasa sentro ng pananaliksik at ipinakita ang lahat ng datos ng malinaw hanggang maaari. Tiniyak ng mga mananaliksik na ang datos na kanilang naipon mula sa kanilang pakikipanayam ay mayaman sa kaalaman tungkol sa suliranin upang ang taong nagnanais na ilipat ang mga resulta ay responsible sa paglipat. Upang magampanan nila ang pagiging maaasahan ng kanilang pag-aaral, sinisigurado ang pagkakaparepareho sa panahon ng panghalap ng datos sa pamamagitan ng code-recode system at lahat ng mga datos na nakuha sa pakikipanayam ng ibat ibang partisipante na may karanasan sa motibasyon sa pagtuturo sa panahon ng pandemya ay inintindi ng mananaliksik at pinag-aralan ng mabuti.

3. Resulta at Talakayan

Iniharap sa kabanatang ito ang mga resultang nabuo mula sa pagsusuri ng mga datos mula sa panayam. Naglalahad ito ng mga tema na lumabas mula sa pagsusuri. Kasama ng mga tema ang mga komprehensibong talakayan na sumasagot sa mga layunin ng pag-aaral. Bago ko simulan

ang aking talakayan, nais kong itatag ang mga simbolo na ginamit ko sa paglalahad ng mga sipi batay sa mga tugon ng mga kalahok sa pag-aaral. Bilang sanggunian sa mga transkripsyon ng mga isinagawang panayam, gumamit ako ng mga code upang sumangguni sa mga kalahok ng pananaliksik.

3.1. *Mga estratehiya sa pagtuturo ng pagbasa sa mga mag-aaral sa sekondarya*—Ang pagtuturo ng pagbasa sa mga mag-aaral sa sekondarya ay isang mahalagang bahagi ng kanilang edukasyon. Ang balanced literacy approach ay nagbibigay-halaga sa pagpapabasa at pagsusulat bilang bahagi ng pangkalahatang pag-unlad ng pagbasa. Kasama dito ang pagbibigay ng oras para sa malawakang pagbabasa ng iba't ibang materyal, pagpapaunlad ng komprehensyon, at paggamit ng iba't ibang uri ng teksto. Ang pagtuturo ng tunog ng mga titik (phonics) ay mahalaga upang matulungan ang mga mag-aaral na maunawaan ang ugnayan ng mga titik sa pagsasalita at pagsusulat. Ito ay maaaring isagawa sa pamamagitan ng pagtuturo ng mga tunog, pagbuo ng mga salita, at pagpapakita ng mga kasanayan sa pagtunog. Ang pagpapalawak ng bokabularyo ay mahalaga upang mapabuti ang pag-unawa sa mga teksto. Maaaring gamitin ang mga kontekstuwalisadong estratehiya tulad ng paggamit ng mga salita sa iba't ibang pangungusap at paksa, pagtukoy sa mga salita sa konteksto, at pagsasanay sa paggamit ng mga salita sa iba't ibang sitwasyon. Ang pag-unawa sa teksto ay isang pangunahing layunin ng pagtuturo ng pagbasa. Maaaring gamitin ang iba't ibang estratehiya tulad ng pagbibigay-diin sa mga pangunahing ideya, paggamit ng mga graphic organizer para sa pag-organisa ng impormasyon, at pagsasanay sa pagtukoy sa mga pang-eksaktong detalye. Ang fluency ay naglalarawan ng bilis, kadalasan ay naaayon sa pagkakaintindi, sa pagbasa. Maaaring gamitin ang mga estratehiya tulad ng repeated reading, choral reading, at paggamit ng audio recordings upang matulungan ang mga mag-aaral na mapabuti ang kanilang bilis at pag-unawa habang nag-

babasa ayon sa pananaliksik ni Cadorath at Harris (2009). Ito ay isang estratehiya kung saan binubuo ng mga mag-aaral ang kanilang sariling grupo at binibigyan ng pagkakataong magtalakayan tungkol sa isang akdang binabasa. Sa pamamagitan nito, nagkakaroon ang mga mag-aaral ng pagkakataong magbahagi ng kanilang mga ideya, opinyon, at pag-unawa sa mga teksto. Sa paggamit ng mga nabanggit na estratehiya, ang mga guro ay maaaring makatulong sa pagpapabuti ng kakayahan sa pagbasa ng kanilang mga mag-aaral sa sekondarya, patuloy na naglalayong mapalakas ang kanilang kasanayan at kaalaman sa pag-unawa ng iba't ibang uri ng teksto.

3.1.1. *Pagpapalawak ng bokabularyo*—Ito ay tumutukoy sa pagpapalawak at pagpapalalim ng kaalaman ng mga mag-aaral sa mga salita o bokabularyo na kanilang nauunawaan at ginagamit sa konteksto ng pagbasa. Ang layunin ng ganitong gawain ay mapabuti ang kanilang kakayahan na maunawaan at magamit nang wasto ang iba't ibang uri ng teksto sa kanilang mga pag-aaral. Ang pag-unlad ng bokabularyo ay nagbibigay-daan sa mas malalim na pag-unawa sa teksto, dahil mas maraming salita ang maaring maunawaan at magamit ng mga mag-aaral. Ang paggamit ng kontekstuwalisadong estratehiya, tulad ng pagtatanong sa kahulugan ng mga salita batay sa konteksto ng teksto, ay isang epektibong paraan upang matulungan ang mga mag-aaral na maunawaan ang mga salita sa loob ng isang partikular na sitwasyon o teksto. Sa pamamagitan ng pag-uusap tungkol sa mga salitang may di-pamilyar na kahulugan sa konteksto ng teksto, natutulungan ng guro ang mga mag-aaral na mapalawak ang kanilang bokabularyo at maunawaan ang mga konsepto o ideya na nakapaloob sa teksto.

Sa paggamit ng mga kontekstuwalisadong estratehiya tulad nito, hindi lamang nagiging mas malinaw ang mga kahulugan ng mga salita para sa mga mag-aaral, ngunit nagiging aktibo rin silang kalahok sa proseso ng pag-aaral at pag-unawa ng teksto. Ito ay nagbubunga ng mas malalim at mas epektibong pag-unawa sa mga binabasa, na nagtataguyod ng pagpapaulad sa kanilang kakayahan sa pagbasa. Ayon kay Armbruster et al. (2003) ang malawak na hanay ng mga estruktura at pamamaraan ay maaaring makatulong sa pagtuturo ng pagbasa. Ang paggamit ng iba't ibang pamamaraan tulad ng pre-reading activities, reading comprehension strategies, at post-reading activities ay nagbibigay ng malalim na pag-unawa sa teksto at nagpapalawak sa kasanayan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Natukalasan naman ni Pressley (2006), ang paggamit ng balanseng pagtuturo ng mga estruktura at pamamaraan ay may positibong epekto sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa. Sa pagtuturo ng mga estratehiya tulad ng predict-observe-explain, summarization, at graphic organizers, ang mga guro ay nakakatulong sa mga mag-aaral na maunawaan at ma-analyze ang mga teksto nang mas epektibo.

3.1.2. Estratehiya sa pag-unawa—Ayon kay Quinonez (2019) ito ay mga pamamaraan o hakbang na ginagamit ng isang mambabasa upang mas maunawaan at mas mapalalim ang kanyang pang-unawa sa binabasa. Ito ay ang paggawa ng mga hula o prediksyon base sa impormasyong nakalap mula sa teksto bago pa man basahin ang kabuuan ng teksto. Ang paggamit ng konteksto ng teksto upang maunawaan ang kahulugan ng mga hindi pamilyar na salita o konsepto. Ito ay ang paggamit ng lohikal na proseso upang maunawaan ang kabuuan o mga bahagi ng teksto. Ang pagbuo ng sariling tanong habang nagbabasa ng teksto upang mapahalagahan at mapalalim ang pag-unawa sa binabasa. Ang pagsulat ng buod o ulat tungkol sa binasang teksto upang mapatunayan ang pag-

unawa sa mga pangunahing punto at detalye ng teksto. Ang paggamit ng mga visual na representasyon tulad ng larawan, tsart, o grap sa pag-unawa sa mga konsepto o impormasyon. Ang pagtukoy at paggamit ng mga kontekstuwal na palatandaan tulad ng panghalip, pang-ugnay, at mga katumbas na salita upang maunawaan ang ugnayan ng mga ideya sa teksto. Ang mga estratehiyang ito ay mahalaga sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng isang mambabasa sa anumang wika, kasama na rin sa Filipino. Ang kanilang paggamit ay makatutulong sa pagpapalalim ng pang-unawa sa mga teksto at sa pagbuo ng kasanayan sa critical thinking at analytical skills. Binanggit ni Gokhale (2005) ang integrasyon ng teknolohiya sa pagtuturo ay nagbibigay ng dagdag na suporta at pagkakataon para sa pag-unlad ng pagbasa. Sa pamamagitan ng paggamit ng mga edukasyonal na software, online resources, at digital texts, ang mga guro ay nakakapagturo ng pagbasa sa mga mag-aaral sa isang paraan na nakakaengganyo at nakaaakit sa kanilang interes. Sinabi naman ni Mouza (2008) ang teknolohiya ay maaaring maging kasangkapan para sa pagpapalawak ng kasanayan sa pagbasa. Sa paggamit ng interactive whiteboards, tablets, at iba pang teknolohikal na kagamitan, ang mga guro ay nakakapagturo ng pagbasa sa mga mag-aaral sa sekondarya sa isang paraan na may kakayahang pumukaw sa kanilang kuryusidad at aktibong pakikilahok.

3.1.3. Mga hugpong ng panitikan—Ang literature circles ay isang pang-akademikong diskusyon na binubuo ng mga mag-aaral na may layunin na pag-usapan at pag-aralan ang isang akdang pampanitikan. Sa pamamagitan ng mga hugpong ng panitikan, ang mga mag-aaral ay binibigyan ng pagkakataon na magbahagi ng kanilang mga obserbasyon, opinyon, at pag-unawa sa isang akdang pampanitikan sa isang istrukturadong paraan. Ang ganitong uri ng aktibidad ay naglalayong magkaroon ng mas malalim na pag-unawa sa teksto, mag-promote ng kritikal na pag-iisip, at magtanghal ng mga

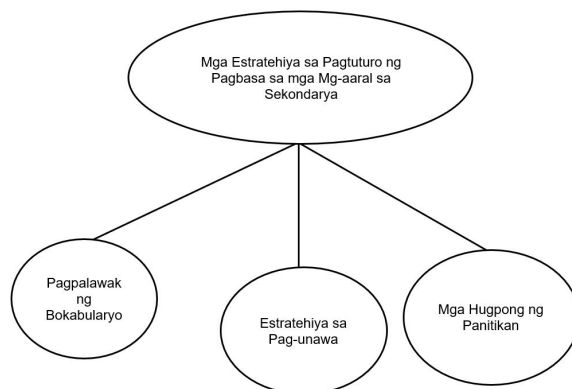

Fig. 3. . Mga Estratehiya Sa Pagtuturo Ng Pagbasa Sa Mga Mag-Aaral Sa Sekondarya

mag-aaral bilang aktibong kalahok sa kanilang pag-aaral ng panitikan. Habang sinusuri ko ang mga tugon ng mga kalahok sa kanilang hindi masasabing mga kuwento at mga hamon tungkol sa kung paano nila ito kinakaharap, ipinahiwatig nila na bilang isang guro sa pagpapantili ng mahigpit na mga iskediyul, itinakda nila ang kanilang mga inaasahan mula sa simula. Ito ay mga struktura ng diskusyon kung saan ang mga mag-aaral ay binibigyan ng pagkakataon na magbahagi ng kanilang mga ideya, opinyon, at pag-unawa tungkol sa isang akdang pampanitikan. Sa pamamagitan ng mga ganitong aktibidad, hinahasa ng mga mag-aaral ang kanilang kakayahan sa pag-analisa, pagpapahayag ng opinyon, at pag-unawa sa iba't ibang aspeto ng panitikan.

Batay sa larawan sa itaas, tatlong tema ang lumitaw mula sa mga sagot ng mga kalahok, ang mga ito'y pagpapalawak ng bokabularyo, estratehiya sa pagunawa, mga hugpong ng panitikan. Sa pagpapalawak ng bokabularyo, ito ay tumutukoy sa pagpapalawak at pagpapalalim ng kaalaman ng mga mag-aaral sa mga salita at kahulugan nito. Sa pamamagitan ng iba't ibang gawain tulad ng pagbabasa, pagsusulat, at talakayan, layunin nito na mapalawak ang bokabularyo ng mga mag-aaral upang mas maihayag nila ang kanilang mga ideya at damdamin

Ayon kay Guthrie at Alao (2007) ang pagsasama ng mga teksto at paksa na may kultural na kaugnayan ay nagpapataas sa interes at motibasyon sa pagbasa. Sa pagtuturo ng mga teksto na nauugnay sa kultura ng mga mag-aaral sa sekondarya, natutulungan ng mga guro ang mga mag-aaral na makita ang personal na kahalagahan at kahalagahan ng pagbasa. Binanggit din ni Lee (2007) ang paggamit ng kultural na konteksto ay nagpapalakas sa pag-unawa at pagganap sa pagbasa. Sa pamamagitan ng pagbibigay ng mga teksto na may kultural na ugnaan, ang mga guro ay nagbibigay ng mga pagkakataon para sa mga mag-aaral na magbahagi ng kanilang sariling karanasan at kaalaman, na nagpapalawak sa kanilang pag-unawa at kasanayan sa pagbasa.

nang mas eksakto at malalim. Estratehiya sa pag-unawa, ito ay tumutukoy sa mga pamamaraan at teknik na ginagamit ng mga guro upang tulungan ang mga mag-aaral na maunawaan ang mga binabasa o itinuturo sa kanila. Ilan sa mga estratehiyang ito ay ang pagsasagawa ng pagsusuri sa teksto, paggamit ng mga kontekstwalisadong tanong, pagbibigay ng mga halimbawa, at pagsasagawa ng mga aktibidad na nagpapalalim sa pag-unawa. Mga Hugpong ng Panitikan, ito ay tumutukoy sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa mga akdang pampanitikan na kin-

abibilangan ng mga kwento, tula, dula, at iba pang anyo ng panitikan. Layunin nitong maipakilala at maunawaan ng mga mag-aaral ang mga likhang-sining ng iba't ibang manunulat, pati na rin ang kahalagahan at implikasyon ng mga ito sa lipunan at kultura.

]Mga Hadlang Sa Pagpapatupad Ng Mga Nararapat Na Interbensyon Sa Pag-Unlad Ng Kakayahan Sa Pagbasa Ng Mga Mag-Aaral Sa Sekondarya

May ilang mga hadlang na maaaring hadlangan ang pagpapatupad ng mga nararapat na interbensyon sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Ang kakulangan sa mga kinakailangang kagamitan at pasilidad, tulad ng aklat, kompyuter, at iba pang learning resources, ay maaaring maging hadlang sa epektibong pagtuturo at pag-unlad ng kasanayan sa pagbasa. Kung ang mga guro ay hindi sapat na handa o hindi sapat na sinanay sa mga tamang pamamaraan at estratehiya sa pagtuturo ng pagbasa, maaaring hindi nila mabigyan ng tamang pagtutok at suporta ang kanilang mga mag-aaral batay sa ideya nila Tuan et al. (2019). Ang kakulangan sa interes at motibasyon mula sa mga mag-aaral mismo ay maaaring humadlang sa kanilang pagpapabuti sa kanilang kakayahan sa pagbasa. Kung wala silang interes sa pagbasa o hindi nila nakikita ang halaga nito, maaaring hindi nila ito bigyang-pansin. Ang kakulangan ng suporta mula sa tahanan, tulad ng kakulangan ng mga magulang sa pagtutok at suporta sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng kanilang mga anak, ay maaaring maging hadlang sa pagpapatupad ng mga interbensyon sa eskwelahan. Ang mga limitasyon sa oras at schedule ng klase ay maaaring humadlang sa maayos na implementasyon ng mga interbensyon sa pag-unlad ng pagbasa. Kung limitado ang oras sa pagtuturo ng pagbasa, maaaring hindi sapat ang oras para sa masusing pagtutok sa bawat mag-aaral. Sa pangkalahatan, ang mga hadlang na ito ay maaaring magdulot ng pagkaantala o kahirapan sa pagpapatupad

ng mga tamang interbensyon para sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Upang malampasan ang mga ito, mahalaga ang kooperasyon at suporta mula sa mga kinatawan ng paaralan, mga guro, mag-aaral, at mga magulang.

3.1.4. Kawalan ng Suporta—Kung ang pagpapatupad ng mga nararapat na interbensyon para sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya ay nangyayari sa kawalan ng suporta, mahalaga ang pagpapantili ng aktibong pakikilahok ng mga magulang, lokal na pamahalaan, at iba pang sektor ng komunidad upang suportahan ang mga interbensyon sa pag-unlad ng pagbasa. Maaaring ito ay sa pamamagitan ng pag-organisa ng mga aktibidad tulad ng pagsasanay para sa mga magulang, pagtataguyod ng pagbabasa sa pamamagitan ng komunidad, o pagpapalaganap ng kamalayang pang-edukasyon. Kinakailangan ang patuloy na pagsasanay at pagpapalakas ng kakayahan ng mga guro sa pagtuturo ng pagbasa. Ito ay maaaring isagawa sa pamamagitan ng mga seminar, workshop, at pagbabahagi ng magagandang kasanayan sa pagtuturo ng pagbasa. Ang pagsusuri sa mga guro ay mahalaga rin upang matukoy ang kanilang mga pangangailangan at bigyan sila ng mga suportang kinakailangan upang maipatupad nila ang mga nararapat na interbensyon. Maaaring makatulong ang paglikha ng partnerships sa pagitan ng mga paaralan at mga organisasyon sa komunidad, tulad ng mga lokal na akademya, non-profit organizations, o mga institusyon ng edukasyon, upang magkaroon ng karagdagang suporta at mapalakas ang mga interbensyon sa pag-unlad ng pagbasa. Ang paglikha ng mga resource materials tulad ng aklat, modules, at iba pang pag-aaral na materyales na may kaugnayan sa pag-unlad ng pagbasa ay makakatulong sa pagtugon sa pangangailangan ng mga guro at mga mag-aaral. Ang mga ito ay maaaring maging gabay at suporta sa pagpapatupad ng mga interbensyon sa pagbasa. Mahalaga ang pagtukoy

at pagpapalano ng mga konkreong hakbang upang matugunan ang mga pangangailangan sa suporta sa pagpapatupad ng mga interbensyon sa pag-unlad ng pagbasa. Ito ay maaaring isagawa sa pamamagitan ng pagsasagawa ng pagsusuri sa pangangailangan at pagbuo ng isang komprehensibong plano ng pagtugon. Sa pamamagitan ng mga hakbang na ito at sa patuloy na kooperasyon at koordinasyon ng lahat ng mga sangay ng edukasyon at komunidad, maaaring masiguro na ang mga interbensyon sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya ay epektibo at may sapat na suporta. Sinabi ni McCutchen (2011) ang kakulangan sa kakayahang pangwika ay maaaring humantong sa mga paghihirap sa pag-unawa ng teksto. Maraming mga mag-aaral sa sekondarya ang maaaring magkaroon ng limitasyon sa kanilang bokabularyo at kaalaman sa wika, na maaaring maging hadlang sa kanilang kakayahang makabasa nang maayos. Snow et al. (2008) ang mga mag-aaral na may mga kakulangan sa kakayahang pangwika ay maaaring magkaroon ng mga paghihirap sa pag-intindi ng mga komplikadong teksto. Ang mga guro ay dapat magtakda ng mga estratehiya at suporta para sa mga mag-aaral na may mga hamon sa kanilang kakayahang pangwika upang matulungan silang maunawaan ang mga teksto ng mas epektibo.

3.1.5. Kakulang sa panahon at prayoridad—Ang kakulangan sa panahon at prayoridad ay isa sa mga pangunahing hadlang sa pagpapatupad ng mga nararapat na interbensyon para sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Ang pangangailangan na tuparin ang maraming iba't ibang asignatura at gawain sa loob ng limitadong oras ng klase ay maaaring magdulot ng kakulangan sa panahon para sa mga interbensyon sa pagbasa. Ang pangunahing layunin ng kurikulum ay maaaring maging hadlang sa paglalaan ng sapat na oras para sa pagtuturo at pagpapraktis ng mga kasanayan sa pagbasa. Sa kabila ng importansya ng pag-unlad ng kakayahan sa pag-

basa, maaaring hindi ito bigyan ng sapat na prayoridad sa harap ng iba't ibang mga prayoridad at tungkulin ng mga guro at paaralan. Maaaring maapektuhan ang kakulangan sa prioritization sa paggawa ng mga kurikulum at pagpapalano ng mga gawain sa loob ng paaralan. Ang limitadong pasilidad at kakulangan sa suporta mula sa administrasyon ng paaralan ay maaaring maging hadlang sa paglalaan ng sapat na panahon para sa mga interbensyon sa pagbasa. Kung ang mga guro ay hindi nakakatanggap ng sapat na suporta at pondo para sa kanilang mga gawain sa pagtuturo, maaaring mahirap para sa kanila na maglaan ng sapat na panahon para sa pagpapatupad ng mga interbensyon sa pagbasa. Ang mga mag-aaral sa sekondarya ay may iba't ibang mga interes at mga pangangailangan, at maaaring ang pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ay hindi laging nasa kanilang listahan ng prayoridad. Ang mga mag-aaral ay maaaring maglaan ng mas maraming oras at pansin sa iba pang mga gawain tulad ng sports, extracurricular activities, o socializing ayon sa pananaliksik ni Graves (2013). Sa kabuuan, ang kakulangan sa panahon at prayoridad ay mahalagang hadlang sa pagpapatupad ng mga nararapat na interbensyon para sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa sa mga mag-aaral sa sekondarya. Upang malagpasan ang hadlang na ito, mahalaga na bigyan ng sapat na prayoridad ang pag-unlad ng pagbasa sa loob ng paaralan at magsagawa ng mga hakbang upang tiyakin ang sapat na oras at suporta para sa mga interbensyon na ito.

3.1.6. Kakulangan sa paghahanda at pagsasanay ng mga guro—Ang kakulangan sa paghahanda at pagsasanay ng mga guro ay isa sa mga pangunahing hadlang sa pagpapatupad ng mga nararapat na interbensyon para sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Kung ang mga guro ay hindi sapat na pamilyar o hindi lubos na nauunawaan ang mga estratehiya at pamamaraan sa pagtuturo ng pagbasa, maaaring maging mahirap para sa kanila na magpatupad ng mga epek-

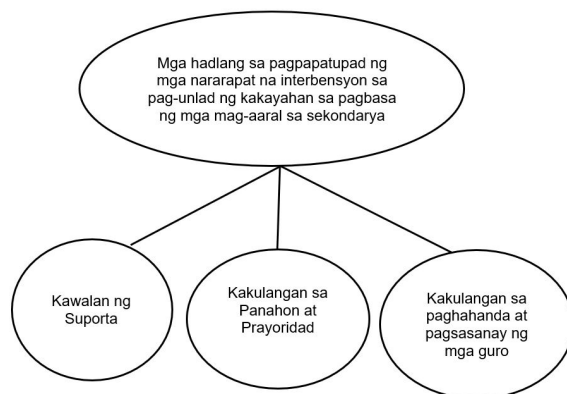

Fig. 4. Mga Hadlang sa Pagpapatupad ng mga Nararapat na Interbensyon sa Pag-unlad ng Kakayahan sa Pagbasa ng mga Mag-Aaral sa Sekondarya

tibong interbensyon. Ang kakulangan sa kaalaman at pagsasanay sa mga estratehiya sa pagbasa ay maaaring humantong sa hindi epektibong pagtuturo at pag-uugnay sa mga mag-aaral. Ang pagtuturo ng pagbasa ay nangangailangan ng sapat na kaalaman at pagsasanay sa paggamit ng pang-akademikong wika at teknikal na terminolohiya. Kung ang mga guro ay hindi sapat na pinaghahandaan o hindi sapat na pagsasanay sa ganitong aspeto, maaaring maging hadlang ito sa kanilang kakayahan na magturo ng epektibong mga estratehiya sa pagbasa. Ang kakulangan sa sapat na pasilidad at kagamitan, tulad ng aklat, teknolohiya, at iba pang materyales, ay maaaring makaapekto sa kakayahan ng mga guro na magpatupad ng mga interbensyon sa pagbasa. Kung ang mga guro ay hindi napagkakalooban ng sapat na kagamitan at pasilidad, maaaring mahirap para sa kanila na magturo at magfacilitate ng mga gawain na magpapalakas ng kakayahan sa pagbasa. Ang kakulangan sa regular na pagsasanay at patuloy na edukasyon ayon kay Brophy (2008) para sa mga guro sa larangan ng pagtuturo ng pagbasa ay maaaring humantong sa kanilang kawalan ng kaalaman at kahandaan upang magpatupad ng mga epektibong interbensyon. Ang patuloy na

edukasyon at pagsasanay ay mahalaga upang mapanatili ang kaalaman at kasanayan ng mga guro sa mga bagong estratehiya at pamamaraan sa pagtuturo ng pagbasa. Para malagpasan ang hadlang na ito, mahalaga na bigyan ng prayoridad ang pagsasanay at patuloy na edukasyon ng mga guro sa larangan ng pagtuturo ng pagbasa. Dapat ding tiyakin na ang mga guro ay may sapat na access sa mga kagamitan at pasilidad na kailangan upang magpatupad ng mga epektibong interbensyon sa pagbasa para sa kanilang mga mag-aaral. Nasabi ni Guthrie at Wigfield (2000) ang kawalan ng interes sa pagbasa ay maaaring humantong sa kawalan ng pag-unlad sa kasanayan sa pagbasa. Maraming mga mag-aaral sa sekondarya ang maaaring mawalan ng interes sa pagbasa dahil sa mga hindi kaugnay na paksa o mga teksto na hindi nakakaengganyo para sa kanila. Isiniwalat ni Deci at Ryan (2005) ang kawalan ng intrinsikong motibasyon ay maaaring maging hadlang sa pag-unlad ng kakayahang magbasa. Kapag ang mga mag-aaral ay walang personal na interes o kahulugan sa mga binabasa nilang teksto, maaaring maging mahirap para sa kanila na maging aktibong mga mambabasa.

Batay sa larawan sa itaas, tatlong tema ang lumitaw mula sa mga sagot ng mga kalahok

na ito na ang mga ito ay kawalan sa suporta, kakulangan sa panahon at prayoridad at kakulan-

gan sa paghahanda at pagsasanay ng mga guro. Kawalan ng suporta, ito ay tumutukoy sa kakulangan ng suporta mula sa iba't ibang sektor tulad ng administrasyon ng paaralan, lokal na pamahalaan, o mga stakeholders sa edukasyon. Ang kakulangan sa suporta ay maaaring magdulot ng paghihirap sa pagpapatupad ng mga programa at proyekto na may kinalaman sa pag-unlad ng pagbasa, tulad ng kakulangan sa mga kagamitan at pasilidad, kakulangan sa pondo, at kawalan ng suporta mula sa mga tahanan at komunidad. Kakulangan sa panahon at prayoridad, ito ay tumutukoy sa limitadong oras at prayoridad na inilaan para sa pagtuturo at pag-unlad ng pagbasa sa mga paaralan. Ang mga guro ay maaaring magkaroon ng limitadong oras sa loob ng araw-araw na oras ng klase upang magturo ng pagbasa dahil sa karamihan ng mga gawain at asignatura na kailangang ituro. Bukod dito, maaaring hindi rin sapat na prayoridad ang ibinibigay sa pag-unlad ng pagbasa kumpara sa ibang mga layunin at prayoridad ng paaralan. Kakulangan sa paghahanda at pagsasanay ng mga guro, ito ay tumutukoy sa kakulangan sa sapat na pagsasanay at paghahanda ng mga guro sa larangan ng pagtuturo ng pagbasa. Ang kakulangan sa pagsasanay at kaalaman sa mga epektibong estratehiya sa pagtuturo ng pagbasa ay maaaring humantong sa hindi epektibong pagtuturo at pag-unawa ng mga mag-aaral. Bukod dito, ang kakulangan sa paghahanda at pagsasanay ay maaaring makaapekto rin sa kakayahan ng mga guro na magpatupad ng mga interbensyon at gawain na naglalalayong mapabuti ang pagbasa ng kanilang mga mag-aaral. Sa kabuuan, ang tatlong tema na nabanggit ay nagpapakita ng mga hamon at hadlang sa pagpapatupad ng mga programa at interbensyon para sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa sa mga paaralan. Ang mga ito ay mahalagang bigyang-pansin upang matugunan at ma-address ang mga suliranin sa edukasyon, partikular na sa larangan ng pag-unlad ng pagbasa.

3.2. *Kabatirang Pangedukasyon*—Ang ikatatlong layunin Ang mga layunin na gustong makamit ng mga mag-aaral sa mga ebalwatib na kaligiran ay pinag-aralan sa mga motibasyong literatura ngpagkamit. Ang muling pagsaliksik na ito ay malinaw na nagpakita na ang mgalayunin ng tagumpay ay may malaking impluwensiya sa patuloy napagganyak at pagpapahusay ng mga mag-aaral. Ang pagsusuri ay maaaring magbigay ng impormasyon tungkol sa mga estratehiya at interbensyon na epektibo sa pagpapalakas ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Ito ay maaaring magtakda ng mga pamamaraan at gawain na nagpapabuti sa kasanayan sa pagbasa, tulad ng pagtutok sa pag-unawa ng teksto, paggamit ng konteksto, at iba pa. Ang pagsusuri ay maaaring magbigay liwanag sa mga pangangailangan at suliranin na hinaharap ng mga mag-aaral sa sekondarya pagdating sa kanilang kakayahan sa pagbasa. Ito ay maaaring magtaglay ng impormasyon tungkol sa mga komon na mga pagkakamali at mga aspeto ng pagbasa na nangangailangan ng pagpapalakas. Ang pagsusuri ay maaaring magdala ng mga bagong pamamaraan sa pagtuturo na batay sa mga natuklasan mula sa mga interbensyon. Ito ay maaaring maging pundasyon para sa pagbuo ng mas epektibong kurikulum at mga gawain sa loob ng silid-aralan na nakatuon sa pag-unlad ng pagbasa. Ang mga natuklasan mula sa pagsusuri ay maaaring maging batayan para sa karagdagang pananaliksik at pag-aaral sa larangan ng pagpapalakas ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Ito ay maaaring magdulot ng mas malalim na kaalaman at pag-unawa sa mga kahalagahan, hamon, at oportunidad sa larangang ito ng edukasyon. Sa kabuuan, ang kabatirang pang-edukasyon mula sa pagsusuri ng mga interbensyon sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya ay mahalaga sa pagpapabuti ng mga programa at gawain sa pagbasa sa mga paaralan. Ito ay nagbibigay ng impormasyon at patnubay sa mga

guro, administrasyon ng paaralan, at iba pang mga stakeholder sa edukasyon upang mapabuti ang karanasan sa pag-aaral at magtagumpay sa pag-unlad ng pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya.

3.2.1. Epektibong Estratehiya at Intervensyon—Ang kabatiran pang-edukasyon mula sa pagsusuri ng mga interbensyon sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya, partikular sa aspeto ng epektibong estratehiya at interbensyon, ay mahalaga para sa pagpapabuti ng pagtuturo at pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa. Pagsasaliksik ng Epektibong Pamamaraan: Ang pagsusuri ay maaaring magbigay ng impormasyon tungkol sa mga pamamaraan ng pagtuturo na pinakamabisa para sa pag-unlad ng pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Ito ay maaaring maglaman ng mga estratehiya tulad ng paggamit ng aktibong pagtuturo, differentiated instruction, paggamit ng teknolohiya, at iba pa. Pamamaraan sa Pagtuturo na Nakabatay sa Ebidensya: Batay sa pagsusuri ng mga interbensyon, maaaring matukoy kung aling mga pamamaraan sa pagtuturo ang may mga ebidensya ng epektibong pagpapalakas sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Ito ay makakatulong sa mga guro at mga institusyon ng edukasyon na pumili ng mga estratehiya na pinakamabisang gamitin sa kanilang mga klase. Ang pagsusuri ay maaaring magbigay ng impormasyon tungkol sa mga paraan ng personalisadong pagtuturo na maaring makatulong sa pag-unlad ng pagbasa ng bawat mag-aaral. Ito ay maaaring maglaman ng mga estratehiya tulad ng individualized instruction, small group instruction, at iba pa na nakatuon sa pangangailangan at antas ng kakayahan ng bawat mag-aaral. Batay sa pagsusuri ng mga interbensyon, maaaring matukoy kung aling mga kagamitan at pamamaraan ang epektibo sa pagtuturo ng pagbasa sa mga mag-aaral sa sekondarya. Ito ay maaaring maglaman ng mga eksperimento, aktibidad, at iba pang materyales na maaaring gamitin upang mapalakas ang kasanayan sa pagbasa. Sa

kabuuan, ang kabatiran pang-edukasyon mula sa pagsusuri ng mga interbensyon sa epektibong estratehiya at interbensyon para sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya ay mahalaga sa pagpapabuti ng mga programa at gawain sa pagbasa sa mga paaralan. Ito ay nagbibigay ng patnubay sa mga guro at mga institusyon ng edukasyon upang mapabuti ang kanilang mga pamamaraan sa pagtuturo at higit na magtagumpay sa pag-unlad ng pagbasa ng kanilang mga mag-aaral.

3.3. Pangangailangan at Suliranin—Ang kabatiran pang-edukasyon mula sa pagsusuri ng mga interbensyon sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya, partikular sa aspeto ng pangangailangan at suliranin, ay nagbibigay-liwanag sa mga hamon at mga bagay na kinakaharap ng mga mag-aaral sa kanilang pag-unlad sa pagbasa. Ang pagsusuri ay maaaring magbigay ng kaalaman tungkol sa mga pangangailangan ng mga mag-aaral sa sekondarya pagdating sa mga estratehiya sa pagbasa. Ito ay maaaring maglaman ng mga pangangailangan tulad ng pag-unawa sa mga teksto, pagkilala sa mga pangunahing ideya, pagsasagawa ng inferensya, at iba pa. Maaaring matukoy ng pagsusuri ang pangangailangan ng mga mag-aaral sa sekondarya sa pagbasa ng mga tekstong akademiko sa mataas na antas. Ito ay maaaring maglaman ng mga suliranin tulad ng pag-unawa sa mga teknikal na terminolohiya, komplikadong estruktura ng mga teksto, at iba pa. Ang pagsusuri ay maaaring matukoy ng pangangailangan ng mga mag-aaral sa sekondarya sa pagsasagawa ng mga pag-aaral at pagsusuri ng iba't ibang mga teksto. Ito ay maaaring maglaman ng mga pangangailangan sa pag-unawa ng istruktura ng teksto, pagkilala sa mga tiyak na detalye, at pagpapahalaga sa kritikal na pag-iisip. Nabanggit ni Irby (2005) na ang pagsusuri ay maaaring magbigay ng kaalaman sa mga suliranin at mga hadlang na hinaharap ng mga mag-aaral sa sekondarya sa kanilang pagpapaunlad ng kakayahan sa pag-

basa. Ito ay maaaring maglaman ng mga suliraning tulad ng kawalan ng interes, kawalan ng motibasyon, at iba pang mga personal na suliranin. Sa kabuuan, ang kabatiran pang-edukasyon mula sa pagsusuri ng mga interbensyon sa pangangailangan at suliranin ng mga mag-aaral sa pagbasa sa sekondarya ay mahalaga sa pagpapabuti ng mga programa at gawain sa pagbasa sa mga paaralan. Ito ay nagbibigay ng patnubay sa mga guro at mga institusyon ng edukasyon upang maunawaan at matugunan ang mga pangangailangan at suliranin ng kanilang mga mag-aaral sa kanilang pag-unlad sa pagbasa.

3.3.1. Pamamaraan sa Pagtuturo—Ang kabatiran pang-edukasyon mula sa pagsusuri ng mga interbensyon sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya, partikular sa aspeto ng pamamaraan sa pagtuturo, ay nagbibigay ng insights at patnubay sa mga epektibong paraan ng pagtuturo upang mapabuti ang kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Ang pagsusuri ay maaaring magdala ng impormasyon tungkol sa mga epektibong pamamaraan sa pagtuturo na batay sa mga ebidensya at resulta ng pananaliksik. Ito ay maaaring maglaman ng mga estratehiya tulad ng direct instruction, guided reading, interactive read-alouds, at iba pa na napatunayang epektibo sa pagpapalakas ng kakayahan sa pagbasa. Batay sa pagsusuri, maaaring matukoy ang mga pamamaraang nakatuon sa interes at antas ng mga mag-aaral sa sekondarya. Ito ay maaaring maglaman ng mga estratehiya tulad ng differentiated instruction, kung saan iba't ibang mga aktibidad at materyales ang inilaan para sa mga mag-aaral na may iba't ibang antas ng kakayahan at interes sa pagbasa. Ang pagsusuri ay maaaring magbigay ng mga pamamaraan sa pagtuturo na naglalayong palakasin ang kritikal

na pag-iisip ng mga mag-aaral sa pagbasa. Ito ay maaaring maglaman ng mga estratehiya tulad ng pagsusuri ng mga teksto, paggamit ng mga tanong sa pag-unawa, pagpapalakas ng argumentasyon, at iba pa. Batay sa pagsusuri, maaaring matukoy ang mga paraan ng paggamit ng teknolohiya sa pagtuturo upang mapabuti ang kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Ito ay maaaring maglaman ng mga estratehiya tulad ng paggamit ng online resources, educational apps, interactive whiteboards, at iba pang teknolohikal na tools para sa pagtuturo ng pagbasa. Sa kabuuan, ang kabatiran pang-edukasyon mula sa pagsusuri ng mga interbensyon sa pamamaraan sa pagtuturo para sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya ay nagbibigay ng mahahalagang impormasyon at patnubay sa mga guro at mga institusyon ng edukasyon upang mapabuti ang kanilang mga pamamaraan sa pagtuturo at higit na magtagumpay sa pagpapalakas ng kakayahan sa pagbasa ng kanilang mga mag-aaral. Ayon nila Nagy at Scott (2000) ang pagpapalawak sa bokabularyo ay mahalaga para sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa. Sa pamamagitan ng pagtuturo ng mga bagong salita, pag-uunawa sa mga kontekstong pangungusap, at paggamit ng mga salitang ito sa iba't ibang sitwasyon, natutulungan ng mga guro ang kanilang mga mag-aaral na maging mas komprehensibo at mas malawak ang kanilang pang-unawa sa mga teksto. Nasabi rin ni Graves (2006) ang mga estratehiya sa pagpapalawak sa bokabularyo ay nagpapataas sa kasanayan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Sa pamamagitan ng pagtuturo ng mga estratehiya tulad ng word mapping, using context clues, at word association, natutulungan ng mga guro ang kanilang mga mag-aaral na mas mahusay na maunawaan at gamitin ang mga salita na kanilang natututunan.

Batay sa larawan sa itaas, tatlong tema ang limitaw mula sa mga sagot ng mga kalahok na

ito na ang mga ito ay epektibong estratehiya at intervensyon, pangangailangan at suliranin

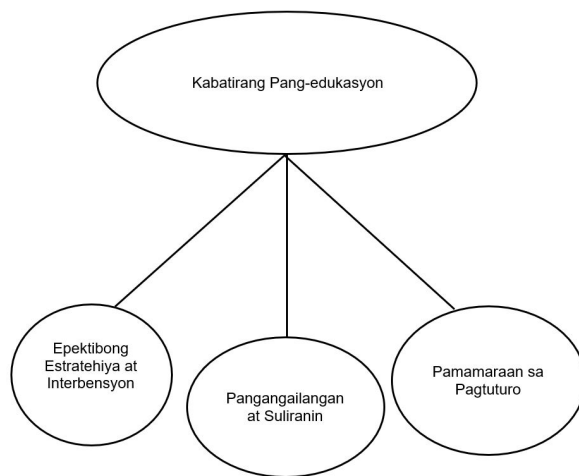

Fig. 5. Kabatiirang Pang-Edukasyon

at pamamaraan sa pagtuturo. Epektibong Estratehiya at Intervensyon, ito ay tumutukoy sa mga pamamaraan at hakbang na nagpapabuti sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Ito ay maaaring maglaman ng mga estratehiya tulad ng paggamit ng aktibong pagtuturo, pag-encourage sa independent reading, paggamit ng differentiated instruction, at iba pa. Pangangailangan at Suliranin ito ay tumutukoy sa mga pangangailangan at suliranin na hinaharap ng mga mag-aaral sa pag-unlad ng kanilang kakayahan sa pagbasa. Maaaring kasama rito ang kakulangan sa mga kagamitan at materyales, mga suliranin sa pag-unawa ng teksto, kawalan ng interes, at

iba pa. Pamamaraan sa Pagtuturo ito ay tumutukoy sa mga paraan ng pagtuturo na ginagamit ng mga guro upang mapabuti ang kakayahan sa pagbasa ng kanilang mga mag-aaral. Maaaring kasama rito ang paggamit ng ebidensya-batay na pagtuturo, pagtutok sa pagpapalakas ng kritikal na pag-iisip, personalisadong pagtuturo, at iba pa. Sa pamamagitan ng pag-unawa at pagsasaliksik sa mga tema na ito, maaaring makahanap ng mga solusyon at pamamaraan ang mga guro at mga institusyon ng edukasyon upang matugunan ang mga pangangailangan at suliranin ng kanilang mga mag-aaral sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa.

4. Mga Implikasyon at Direksyon sa Hinaharap

Iniharap sa kabanatang ito ang isang maikling pangkalahatang-ideya ng pag-aaral. Sinusundan ito ng mga implikasyon batay sa mga natuklasan ng pag-aaral. Tinalakay din dito ang mga direksyon sa hinaharap sa hindi masasabing mga kuwento ng mga guro ng paaralan sa mga malalayong gawi sa pamamahala ng paaralan sa gitna ng krisis sa pandemya.

4.1. Natutuklasan—Ito ay ang mga mahalagang natutuklasan na nakuha mula sa pagsusuri ng mga interbensyon sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Maaaring tatalakayin dito ang mga epekto ng mga interbensyon sa pag-unlad ng pagbasa ng mga mag-aaral, ang mga pangunahing hamon at suliranin na hinaharap ng mga mag-aaral, at mga potensyal na solusyon sa mga hamong ito.

4.2. Implikasyon—Ito ay ang mga epekto o kahalagahan ng mga natuklasan mula sa pagsusuri ng mga interbensyon sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Maaaring tatalakayin dito ang implikasyon ng mga natuklasan sa pagtuturo, sa polisiya sa edukasyon, sa pagpapalano ng kurikulum, at sa pangkalahatang praktika ng pagtuturo ng pagbasa. Sa mga estratehiya sa pagtuturo ng pag-

basa sa mga mag-aaral sa sekondarya, tatlong tema ang lumitaw mula sa mga sagot ng mga kalahok na ang mga ito'y pagpapalawak ng bokabularyo, estratehiya sa pagunawa, mga hugpong ng panitikan. Pagpapalawak ng bokabularyo, ito ay tumutukoy sa pagpapalawak at pagpapalalim ng kaalaman ng mga mag-aaral sa mga salita at kahulugan nito. Sa pamamagitan ng iba't ibang gawain tulad ng pagbabasa, pagsusulat, at talakayan, layunin nito na mapalawak ang bokabularyo ng mga mag-aaral upang mas maihayag nila ang kanilang mga ideya at damdamin nang mas eksakto at malalim. Estratehiya sa pag-unawa, ito ay tumutukoy sa mga pamamaraan at teknik na ginagamit ng mga guro upang tulungan ang mga mag-aaral na maunawaan ang mga binabasa o itinuturo sa kanila. Ilan sa mga estratehiyang ito ay ang pagsasagawa ng pagsusuri sa teksto, paggamit ng mga kontekstwalisadong tanong, pagbibigay ng mga halimbawa, at pagsasagawa ng mga aktibidad na nagpapalalim sa pag-unawa. Mga Hugpong ng Panitikan, ito ay tumutukoy sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa mga akdang pampanitikan na kinabibilangan ng mga kwento, tula, dula, at iba pang anyo ng panitikan. Layunin nitong maipakilala at maunawaan ng mga mag-aaral ang mga likhang-sining ng iba't ibang manunulat, pati na rin ang kahalagahan at implikasyon ng mga ito sa lipunan at kultura. Ang mga hadlang sa pagpapatupad ng mga narapat na interbensyon sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya, ay kawalan sa suporta, kakulangan sa panahon at prayoridad at kakulangan sa paghahanda at pagsasanay ng mga guro. Kawalan ng suporta, ito ay tumutukoy sa kakulangan ng suporta mula sa iba't ibang sektor tulad ng administrasyon ng paaralan, lokal na pamahalaan, o mga stakeholders sa edukasyon. Ang kakulangan sa suporta ay maaaring magdulot ng paghihirap sa pagpapatupad ng mga programa at proyekto na may kinalaman sa pag-unlad ng pagbasa, tulad ng kakulangan sa mga kagamitan at pasilidad, kakulangan sa pondo, at kawalan ng suporta mula sa mga tahanan at komunidad. Kakulangan sa panahon at prayoridad, ito ay tumutukoy sa limitadong oras at prayoridad na inilaan para sa pagtuturo at pag-unlad ng pagbasa sa mga paaralan. Ang mga guro ay maaaring magkaroon ng limitadong oras sa loob ng araw-araw na oras ng klase upang magturo ng pagbasa dahil sa karamihan ng mga gawain at asignatura na kailangang ituro. Bukod dito, maaaring hindi rin sapat na prayoridad ang ibinibigay sa pag-unlad ng pagbasa kumpara sa ibang mga layunin at prayoridad ng paaralan. Kakulangan sa paghahanda at pagsasanay ng mga guro, ito ay tumutukoy sa kakulangan sa sapat na pagsasanay at paghahanda ng mga guro sa larangan ng pagtuturo ng pagbasa. Ang kakulangan sa pagsasanay at kaalaman sa mga epektibong estratehiya sa pagtuturo ng pagbasa ay maaaring humantong sa hindi epektibong pagtuturo at pag-unawa ng mga mag-aaral. Bukod dito, ang kakulangan sa paghahanda at pagsasanay ay maaaring makaapekto rin sa kakayahan ng mga guro na magpatupad ng mga interbensyon at gawain na naglalayong mapabuti ang pagbasa ng kanilang mga mag-aaral. Sa kabuuan, ang tatlong tema na nabanggit ay nagpapakita ng mga hamon at hadlang sa pagpapatupad ng mga programa at interbensyon para sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa sa mga paaralan. Ang mga ito ay mahalagang bigyang-pansin upang matugunan at ma-address ang mga suliranin sa edukasyon, partikular na sa larangan ng pag-unlad ng pagbasa. Para sa kabatirang pang-edukasyon, may tatlong tema ang lumitaw mula sa mga sagot ng mga kalahok, ang mga ito ay epektibong estratehiya at interbensyon, pangangailangan at suliranin at pamamaraan sa pagtuturo. Epektibong Estratehiya at Intervensyon, ito ay tumutukoy sa mga pamamaraan at hakbang na nagpapabuti sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Ito ay maaaring maglaman ng mga estratehiya tulad ng paggamit ng aktibong pagtuturo, pag-encourage sa independent reading,

paggamit ng differentiated instruction, at iba pa. Pangangailangan at Suliranin ito ay tumutukoy sa mga pangangailangan at suliranin na hinaharap ng mga mag-aaral sa pag-unlad ng kanilang kakayahan sa pagbasa. Maaaring kasama rito ang kakulangan sa mga kagamitan at materyales, mga suliranin sa pag-unawa ng teksto, kawalan ng interes, at iba pa. Pamamaraan sa Pagtuturo ito ay tumutukoy sa mga paraan ng pagtuturo na ginagamit ng mga guro upang mapabuti ang kakayahan sa pagbasa ng kanilang mga mag-aaral. Maaaring kasama rito ang paggamit ng ebidensya-batay na pagtuturo, pagtutok sa pagpapalakas ng kritikal na pag-iisip, personalisadong pagtuturo, at iba pa. Sa pamamagitan ng pag-unawa at pagsasaliksik sa mga tema na ito, maaaring makahanap ng mga solusyon at pamamaraan ang mga guro at mga institusyon ng edukasyon upang matugunan ang mga pangangailangan at suliranin ng kanilang mga mag-aaral sa pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa.

4.2.1. Hinaharap Na Mga Direksyon—Sa konteksto ng pagsusuri ng mga interbensyon sa kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya, ang Direksyon sa Hinaharap ay maaaring magtakda ng mga hakbang na dapat gawin ng mga kinatawan sa polisiya sa edukasyon, mga namumuno sa paaralan, at mga guro upang mapabuti ang kalidad ng pagtuturo at pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Narito ang ilang mga posibleng direksyon sa hinaharap: Ang mga kinatawan sa polisiya sa edukasyon ay maaaring magtakda ng mga patakaran at alituntunin na naglalayong suportahan at palakasin ang pagtuturo at pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa sa mga paaralan. Maaaring ito ay maglaman ng paglalaan ng sapat na pondo para sa pagbili ng mga aklat

at kagamitan, pagpapalawak ng mga programa para sa pagpapalakas ng pagbasa, at pagtutok sa pangangailangan ng mga guro para sa patuloy na pagsasanay at pagpapaunlad ng kanilang mga kasanayan sa pagtuturo. Ang mga namumuno sa paaralan, tulad ng mga principal at department heads, ay maaaring magtakda ng mga polisiya at programa na naglalayong magbigay ng mas mataas na prayoridad sa pag-unlad ng pagbasa ng mga mag-aaral. Maaaring ito ay maglaman ng pagtataguyod ng mga pag-uusap at aktibidad na nakatuon sa pag-unlad ng pagbasa, pagpapalakas ng mga partnership sa komunidad para sa suporta sa pagbasa, at pagtutok sa pagtataguyod ng kultura ng pagbasa sa buong paaralan. Ang mga guro ang sentro ng pagtuturo at pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Kaya naman, mahalaga ang pagbibigay ng sapat na suporta, pagsasanay, at pagpapalakas ng kanilang mga kasanayan sa pagtuturo ng pagbasa. Maaaring ito ay maglaman ng pagtutok sa pagpapalawak ng kanilang kaalaman sa mga epektibong estratehiya sa pagtuturo ng pagbasa, paggamit ng mga pagsubok at pagsusuri para sa pag-monitor ng pag-unlad ng mga mag-aaral, at pagpapalakas ng kanilang kakayahan sa pag-handle ng mga espesyal na pangangailangan ng mga mag-aaral sa pagbasa. Sa kabuuan, ang Direksyon sa Hinaharap ay naglalayong magtakda ng mga hakbang na konkretong gagawin ng mga kinatawan sa polisiya sa edukasyon, mga namumuno sa paaralan, at mga guro upang mapabuti ang pagtuturo at pag-unlad ng kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa sekondarya. Ito ay naglalayong mapanatili at palakasin ang kahalagahan ng pagbasa sa kanilang buhay at pag-aaral.

5. References

- Adams, M. E. (2016). *Active learning strategies for middle and secondary school*. <https://filipinotek.wordpress.com/2013/03/29/mga-suliranin-ng-mga-guro-sa-pagtuturo-ng-filipino/>
- Allen, T., & Reeson, C. (2019). Active participation: Ensuring student engagement [Retrieved April 13, 2018]. *Beyond Penguins*. <http://beyondpenguins.ehe.osu.edu/issue/polar-oceans/activeparticipation-ensuring-student-engagement>
- Angell, A. V. (2001). *Democratic climates in elementary classrooms: A review of asignaturang filipinon sa mataas na paaralan ng polompon institute*.
- Armbruster, B. B., Lehr, F., & Osborn, J. (2003). Theory of mind, language, and learning in the early years: Developmental originals of school readiness. In B. D. Homer & C. TamisLeMonda (Eds.), *The development of social cognition and communication* (pp. 205–230). Lawrence Erlbaum.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change [Retrieved November 22, 2018]. *Psychological Review*, 84(2), 191–215. <http://psycnet.apa.org/record/1977-25733-001>
- Barberos, M. T., Gozalo, A., & Padayogdog, E. (2018). The effect of the teacher's methods on students' performance.
- Baumrind, D. (2011). *Current patterns of parental authority* (Vol. 4) [Retrieved November 22, 2018].
- Brophy, J. (2008). *Motivating students to learn* [Retrieved October 16, 2018]. McGraw Hill.
- Cadorath, J., & Harris, S. (2009). Unplanned classroom language and teacher training. *ELT Journal*, 52(3), 188.
- Calderon, J. F. (2007). *Methods of research and thesis writing* [Retrieved December 4, 2018].
- Chang, Y. C. (2019). *Students' perceptions of teaching styles and use of learning strategies* [Master's thesis]. University of Tennessee [Retrieved October 1, 2018].
- Chen, Y. C. (2018). *An investigation of the relationships between teaching style and studies achievement in miaoli jianguo junior high school* [Unpublished master's thesis]. Hsuan Chuang University, Miaoli, Taiwan [Retrieved September 9, 2018]. <https://education.cu-portland.edu/>
- Cherry, K. (2018a). The pros and cons of the delegative leadership style [Retrieved November 22, 2018]. <https://www.verywellmind.com/what-is-laissez-faire-leadership-2795316>
- Cherry, K. (2018b). Theories of developmental psychology: What is sociocultural theory? [Retrieved November 22, 2018]. <https://www.verywellmind.com/what-is-sociocultural-theory-2795088>
- Chickering, A. W., & Gamson, Z. F. (2007). Seven principles for good practice. <https://education.cu-portland.edu/blog/classroom-resources/which-is-best-teacher-centered-or-student-centered>
- De Juan, G. (2018). Mga suliranin ng mga guro sa pagtuturo ng filipino [Retrieved April 13, 2018]. <https://filipinotek.wordpress.com/2013/03/29/mga-suliranin-ng-mga-guro-sa-pagtuturo-ng-filipino/>
- Deci, E., & Ryan, R. (2001). A motivational approach to self-education [Retrieved November 22, 2018]. *Elsevier Academic Press*. <http://psycnet.apa.org/record/2007-04736-000>

- Deci, E., & Ryan, R. (2005). *Panitikang bayan*. Rex Bookstore.
- Dee Fink, L. (2018). A self-directed guide to designing courses for significant learning. <https://mmrg.pbworks.com/f/Ryan,+Deci+00.pdf>
- Dörnyei, Z. (2019). *Motivational strategies in the language classroom*. Cambridge University Press. <https://www.cambridge.org/core/books/motivational-strategies-in-the-language-classroom/541ED85A5BA071C55E154FDA328D19BA>
- Dweck, C. S. (2006). Motivational processes affecting learning [Retrieved November 22, 2018]. *American Psychologist*, 41, 1040–1048.
- Dyikuk, J. G. (2019). *The basics of educational management*. Pankshin.
- Elliot, A. J., & Marcy, A. (2007). Hierarchical model of approach and avoidance in general psychology [Retrieved November 23, 2018]. In *Motivating students to learn*. Plenum Press.
- Erickson, F. (1985). Qualitative methods in research on teaching [Retrieved December 4, 2018]. <https://steinhardt.nyu.edu/teachlearn/research/action/motivation>
- et al., F. (2019). Mga salik sa epektibong pamamaraan ng pagtuturo. <http://democraticeducation.org/index.php/features/what-is-democratic-education/>
- Gokhale, P. A. (2005). *Metodolohiya sa pagtuturo*. Mutya Publishing Company. <http://citeseerx.ist.psu.edu/messages/downloadsexceeded.html>
- HQ, P. N. (2018). Vygotsky’s sociocultural theory of cognitive development [Retrieved November 22, 2018]. <https://www.psychologynoteshq.com/vygotsky-theory/>
- Pajares, F. (2006). Self-efficacy beliefs in academic settings [Retrieved October 16, 2018]. *Review of Educational Research*, 66, 543–578. <https://www.uky.edu/~eushe2/Pajares/Pajares1996RER.pdf>
- Pintrich, P. R., & Schunk, D. H. (2006). *Motivation in education: Theory, research, and applications (2nd ed.)* Merrill Company.
- Pressley, F. V. (2006). *Pagbasa at pagsulat sa iba’t ibang disiplina*. Gold Publishing Palace.
- Quinonez, N. (2019). *Different teaching styles and how they affect your students* [Retrieved December 2, 2018]. <https://lib.dr.iastate.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=16787&context=rt>
- Ratner, C. (2016). *Cultural psychology: A perspective on psychological functioning and social reform*. Psychology Press. [https://scholar.google.com.ph/scholar?q=Ratner,+C.+\(2002\).+Cultural+psychology](https://scholar.google.com.ph/scholar?q=Ratner,+C.+(2002).+Cultural+psychology)
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2020). Intrinsic and extrinsic motivations: Classic review of the literature [Retrieved December 2, 2018]. *Academic Medicine*, 70, 898–931. <https://www.bmj.com/content/337/bmj.a1156>
- Snow, B., & Griffin. (2008). Ano ang kahalagahan ng pagbabasa ng html? <http://jutskieblog.blogspot.com/2013/01/ano-ang-kahalagahan-ng-pagbabasa-ng-html?.m=1>
- Teach, C. (2018). What do teachers do? teacher change lives, motivating students [Retrieved November 22, 2018]. <https://teach.com/what/teachers-changelives/motivating-students/>
- University-Portland, C. (2017). Which is best: Teacher-centered or student-centered education? [Retrieved April 13, 2018].
- Vygotsky, L. (1987). *The collected works of l. s. vygotsky, volume 1*.
- Wiesner-Groff, A. (2018). Creating a stimulating classroom environment: Definition & strategies [Retrieved November 22, 2018].

Wilcoxson, C., & Gess-Newsome, J. (2008). Active learning strategies [Retrieved November 22, 2018]. *The Science Teacher; Washington, 75*. <https://search.proquest.com/docview/214624210?pq-origsite=gscholar>